

KRAJOWA RADA
RADIOFONII i TELEWIZJI

**Ocena realizacji obowiązku, o którym mowa
w art. 43 ust. 1 w związku z art. 43 ust. 3
ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r.
o radiofonii i telewizji**

Warszawa, 11 grudnia 2017 r.

Spis treści

I.	Cel oceny	2
II.	Stan rynku	5
III.	Opis procesu badawczego.....	6
1.	Cel badania	6
2.	Dobór próby	6
3.	Narzędzie badawcze	6
4.	Realizacja badań	7
5.	Wstępne grupowanie materiału	7
6.	Uogólnianie wyników badań	7
7.	Przygotowanie sprawozdania końcowego.....	8
IV.	Przeprowadzone działania	8
V.	Interes społeczny w zakresie dostarczania informacji, udostępniania dóbr kultury i sztuki, ułatwiania korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki i upowszechniania edukacji obywatelskiej w programach „TVP 1”, „TVP 2” i regionalnych programach rozpowszechnianych przez TVP S.A	9
1.	Dostarczanie informacji	9
2.	Udostępnianie dóbr kultury i sztuki	11
3.	Ułatwianie korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki	14
4.	Upowszechnianie edukacji obywatelskiej	20
VI.	Informacja o realizacji zadań określonych w art. 43 ust. 3 u.r.t. w programach nadawanych przez TVN S.A. („TVN”), Telewizję Puls Sp. z o.o. („TV Puls”), Telewizję Polsat Sp. z o.o. („Polsat”, „TV4”)	21
1.	Dostarczanie informacji	21
2.	Udostępnianie dóbr kultury i sztuki	22
3.	Ułatwianie korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki	25
4.	Upowszechnianie edukacji obywatelskiej	26
VII.	Wyniki oceny realizacji transmisji obowiązkowej przez operatorów.....	27
VIII.	Wyniki oceny realizacji zasady must-offer przez nadawców określonych w art. 43. ust. 1 u.r.t.....	27
1.	TVN S.A. nadawca programu „TVN”	27
2.	Telewizja Puls Sp. z o.o. nadawca programu „TV PULS”	28
3.	Telewizja Polsat Sp. z o.o. nadawca programów „Polsat” i „TV 4”	28
4.	Telewizja Polska S.A. nadawca programów „TVP 1”, „TVP 2” i programów regionalnych TVP	28
IX.	Zarys problematyki związanej z udostępnianiem programów przez nadawców (realizacja art. 43 ust. 2)	29
X.	Wnioski.....	30
1.	Problemy z realizacją obowiązku określonego w art. 43 ust. 3 u.r.t.	30
2.	Możliwość zastąpienia zasady must-carry/must-offer zasadą findability	31
3.	Problemy związane z realizacją art. 43 ust. 2 u.r.t. (zasada must-offer)	31
4.	Pozostałe problemy.....	35

I. Cel oceny

Zgodnie z art. 43. ust. 3 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1414, zwanej dalej: „u.r.t.”), Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji (zwanej dalej: „KRRiT”) przeprowadza ocenę realizacji obowiązku, o którym mowa w ust. 1, nie rzadziej niż raz na dwa lata, kierując się **interese społecznym w zakresie dostarczania informacji, udostępniania dóbr kultury i sztuki, ułatwiania korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki i upowszechniania edukacji obywatelskiej.**

Do tej pory omawiany przegląd został przeprowadzony w 2011 r., 2013 r. oraz 2015 r. (oceny realizacji obowiązku określonego w art. 43 ust. 1 dostępne są na stronie: <http://www.krrit.gov.pl/dla-nadawcow-i-operatorow/ocena-realizacji-art-43-ust1-ustawy-o-rtv/>).

Art. 43. ust. 1 u.r.t. wskazuje, że operator rozprowadzający program, z wyłączeniem podmiotu rozprowadzającego program w sposób cyfrowy drogą rozsyłczą naziemną w multipleksie, jest obowiązany do rozprowadzania programów „Telewizja Polska I”, „Telewizja Polska II” i jednego regionalnego programu telewizyjnego rozpowszechnianego przez Telewizję Polską S.A. oraz programów rozpowszechnianych w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 30 czerwca 2011 r. o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej na podstawie koncesji na rozpowszechnianie tych programów w sposób analogowy drogą rozsyłczą naziemną przez Telewizję Polsat S.A., TVN S.A., Polskie Media S.A., Telewizję Puls Sp. z o.o. W przypadku operatora rozprowadzającego programy w sieciach telekomunikacyjnych innych niż wykorzystywane do rozpowszechniania rozsyłczego naziemnego lub rozsyłczego satelitarnego obowiązek rozprowadzania regionalnego programu telewizyjnego dotyczy regionalnego programu telewizyjnego właściwego dla danego obszaru.

W celu usunięcia wątpliwości dotyczących wykonywania obowiązku rozprowadzania programów wymienionych w art. 43. ust. 1 u.r.t. oraz w związku z praktyką oferowania przez operatorów pakietów o różnej zawartości programowej a tym samym zróżnicowanych cenowo, KRRiT w dniu 17 listopada 2011 r. zajęła Stanowisko, w którym, informuje, że programy określone w art. 43. ust. 1 ustawy – „TVP 1”, „TVP 2”, regionalny program telewizyjny rozpowszechniany przez Telewizję Polską S.A., „Polsat”, „TVN”, „TV4” oraz „TV PULS” - powinny być dostępne w każdym oferowanym przez operatora pakiecie.

Nie jest konieczne umieszczanie wymienionych wyżej programów w pakietach droższych lub pakietach tematycznych typu „premium” w przypadku, jeżeli możliwość nabycia tych pakietów jest uzależniona przez operatora od wcześniejszego nabycia przez abonenta pakietu tańszego (np. podstawowego) zawierającego programy określone w art. 43. ust. 1 u.r.t.

W dniu 30 lipca 2013 r. KRRiT wydała kolejne Stanowisko w sprawie interpretacji art. 43 ust. 1 u.r.t. KRRiT stwierdziła, że w celu usunięcia wątpliwości dotyczących udostępniania przez nadawców, o których mowa w art. 43 ust. 1 u.r.t. ich programów operatorom IP TV, podczas interpretacji art. 43 i 43a u.r.t. należy brać pod uwagę zapis z uzasadnienia rządowego projektu ustawy o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej: „ponadto, mając na uwadze pojawienie się nowych sposobów odbioru telewizji (np. IP TV, Internet TV) konieczne było objęcie obowiązkiem must-carry nie tylko operatorów sieci kablowych i platform satelitarnych, ale także pozostałych podmiotów rozprowadzających program w sieciach telekomunikacyjnych”. Należy zatem uznać, iż zamiarem ustawodawcy było zaliczenie operatorów IP TV do grupy podmiotów, które mogą korzystać z uprawnień przewidzianych w art. 43a u.r.t.

Art. 43 i 43a u.r.t., w obecnym brzmieniu, zostały wprowadzone do u.r.t. w ramach implementacji art. 31 dyrektywy 2002/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników (dyrektywa o usłudze powszechnej). Zgodnie z ww. dyrektywą „Państwa członkowskie mogą nakładać uzasadnione obowiązki transmisji obowiązkowej związane z nadawaniem określonych kanałów radiowych i telewizyjnych oraz usług uzupełniających, zwłaszcza usług ułatwiających odpowiedni dostęp niepełnosprawnym użytkownikom końcowym, na przedsiębiorstwa, które podlegają ich jurysdykcji i zapewniają sieci łączności elektronicznej wykorzystywane do rozpowszechniania wśród ogółu obywateli kanałów radiowych lub telewizyjnych, w przypadku gdy dla znacznej liczby użytkowników końcowych takie sieci są głównym sposobem odbierania kanałów radiowych i telewizyjnych. Takie obowiązki nakłada się jedynie wtedy, gdy są one niezbędne do realizacji celów leżących w interesie ogólnym, wyraźnie określonych przez każde państwo członkowskie; obowiązki te są proporcjonalne i przejrzyste”. Ponadto warto zwrócić uwagę, iż w art. 1 ww. dyrektywy, który określa jej przedmiot i zakres podkreśla się: „w ramach dyrektywy 2002/21/WE (dyrektywa ramowa) niniejsza dyrektywa (2002/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r.) dotyczy dostarczania sieci i usług łączności elektronicznej dla użytkowników końcowych. Celem jest zapewnienie dostępności w całej Wspólnocie publicznie dostępnych usług dobrej jakości poprzez skuteczną konkurencję i wybór, a także zajęcie się okolicznościami, w jakich rynek nie zaspokaja w sposób zadowalający potrzeb użytkowników końcowych. Dyrektywa zawiera również przepisy dotyczące niektórych aspektów związanych z urządzeniami końcowym, w tym przepisy mające na celu ułatwienie dostępu niepełnosprawnym użytkownikom końcowym”. W związku z faktem, iż dyrektywa o usłudze powszechnej jest de facto konkretyzacją dyrektywy ramowej należy założyć, że w przypadku, w którym ta pierwsza nie zawiera definicji legalnej danego pojęcia należy to pojęcie tłumaczyć zgodnie z definicją zawartą w dyrektywie ramowej. Interpretacja ta wynika wprost również z pkt. 5 preambuły do dyrektywy ramowej: „dyrektywa 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. Konwergencja sektorów telekomunikacji, mediów i technologii informacyjnych oznacza, iż wszelkie sieci i usługi związane z przekazywaniem informacji powinny zostać objęte jednolitymi unormowaniami

prawnymi. Na takie ramy prawne składają się postanowienia niniejszej dyrektywy oraz czterech dyrektyw szczegółowych: dyrektywy 2002/20/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie zezwoleń na udostępnienie sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa o zezwoleniach), dyrektywy 2002/19/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie dostępu do sieci łączności elektronicznej i urządzeń towarzyszących oraz wzajemnych połączeń (dyrektywa o dostępie), dyrektywy 2002/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników (dyrektywa o usłudze powszechnej), dyrektywy 97/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 1997 r. dotyczącej przetwarzania danych osobowych oraz ochrony prywatności w sektorze telekomunikacyjnym (zwane dalej „dyrektywami szczegółowymi”). (...) Oddzielenie unormowań dotyczących sposobów przekazywania informacji od unormowań dotyczących ich treści nie stoi jednak na przeszkodzie uwzględnianiu występujących pomiędzy nimi powiązań, w szczególności w celu zapewnienia pluralizmu mediów, różnorodności kulturowej i ochrony konsumenta”. Zgodnie z art. 2 lit. a dyrektywy 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa ramowa) „sieć łączności elektronicznej oznacza systemy transmisyjne oraz, w stosownych przypadkach, urządzenia przełączające lub routingowe oraz inne zasoby, w tym nieaktywne elementy sieci, które umożliwiają przekazywanie sygnałów przewodowo, za pomocą radia, środków optycznych lub innych środków elektromagnetycznych, w tym sieci satelitarnych, stacjonarnych (komutowanych i pakietowych, w tym Internetu) i naziemnych sieci przenośnych, elektrycznych systemów kablowych, w zakresie, w jakim są one wykorzystywane do przekazywania sygnałów, w sieciach nadawania radiowego i telewizyjnego oraz sieciach telewizji kablowej, niezależnie od rodzaju przekazywanej informacji”. Z przytoczonej analizy wynika, że na gruncie prawa unijnego przez sieć łączności elektronicznej rozumie się Internet.

Obowiązek nadawców, o którym mowa w art. 43 ust. 2 u.r.t. jest wykonywany wobec operatorów rozprowadzających programy w sieci telekomunikacyjnej, z wyłączeniem wynikającym z art. 43 ust. 1 u.r.t. Jednocześnie realizacja obowiązku udostępnienia programu przez nadawcę jest oceniana przez KRRiT z uwzględnieniem zasady *nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet* (tzn. nikt nie może przenieść na drugą osobę więcej praw, aniżeli sam posiada).

Jednak analiza obowiązującego prawa dokonana przez Departament Prawny Biura KRRiT wskazuje, że kwestia praw autorskich i pokrewnych i rozstrzyganie ewentualnych sporów i wątpliwości na ich tle, nie należy do właściwości KRRiT jak również Przewodniczącego KRRiT.

II. Stan rynku

KRRiT nie ma ustawowego upoważnienia do domagania się od nadawców raportowania w zakresie dostarczania przez ich programy „informacji, udostępniania dóbr kultury i sztuki, ułatwiania korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki i upowszechniania edukacji obywatelskiej”.

Usługa płatnej telewizji oferowana jest przez operatorów cyfrowych platform satelitarnych, podmioty rozprowadzające programy w sieciach telekomunikacyjnych innych niż wykorzystywane do rozpowszechniania rozsyłanego naziemnego lub rozsyłanego satelitarnego, IPTV oraz podmioty rozprowadzające programy w systemie teleinformatycznym (Internecie).

Operatorzy rozprowadzający programy w sieciach telekomunikacyjnych innych niż wykorzystywane do rozpowszechniania rozsyłanego naziemnego lub rozsyłanego satelitarnego koncentrują swój rozwój na terenach zurbanizowanych, gdzie już istnieje infrastruktura telekomunikacyjna lub jej budowa nie wiąże się z wysokimi kosztami. Operatorzy cyfrowych platform satelitarnych nie są związani koniecznością utrzymywania drogiej naziemnej infrastruktury i tym samym są w stanie oferować swoje usługi na całym obszarze Polski. Operatorzy IPTV podobnie jak i podmioty świadczące usługi za pomocą sieci Internet są uzależnieni od stanu technicznego infrastruktury telekomunikacyjnej. Stąd, ze względu na małe nasycenie infrastrukturą o dużej przepustowości, ich rozwój postępuje wolno.

Na polskim rynku funkcjonuje ok. 300 operatorów rozprowadzających programy w sieciach telekomunikacyjnych innych niż wykorzystywane do rozpowszechniania rozsyłanego naziemnego lub rozsyłanego satelitarnego (sieciach kablowych) obsługujących ok. 5 mln klientów, jednak z usług 3 największych operatorów (UPC, VECTRA, Multimedia) korzysta ok. 70% abonentów.

Dodatkowo z usług 3 platform satelitarnych (Cyfrowy Polsat, nc+, Orange TV) korzysta ok. 6 mln abonentów.

Oznacza to, że na 13,5 mln gospodarstw domowych w Polsce (Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2014 r. www.stat.gov.pl) 80% (prawie 11 mln) ma dostęp do usług telewizyjnych za pośrednictwem operatorów rozprowadzających programy. W części gospodarstw domowych widzowie, posiadający dostęp poprzez sieci kablowe lub platformy satelitarne, korzystają również z odbioru naziemnego w standardzie DVB-T (ok. 30% widzów deklaruje odbiór programów rozpowszechnianych w sposób rozsyłany naziemny).

III. Opis procesu badawczego

1. Cel badania

Stwierdzenie stanu faktycznego realizacji przez operatorów art. 43. ust. 1 u.r.t., problemów związanych z realizacją obowiązku transmisji obowiązkowej, realizacją przez nadawców w programach objętych zasadą *must-carry/must-offer* interesu społecznego w zakresie dostarczania informacji, udostępniania dóbr kultury i sztuki, ułatwiania korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki i upowszechniania edukacji obywatelskiej.

2. Dobór próby

Operatorzy rozprowadzający programy, nadawcy objęci obowiązkiem transmisji obowiązkowej wymienieni w art. 43. ust. 1 u.r.t.

3. Narzędzie badawcze

Podmioty rozprowadzające programy zostały wezwane do nadesłania informacji o realizacji obowiązku *must-carry* w trybie art. 10 u.r.t.¹

Platformy satelitarne

1. Cyfrowy Polsat S.A. – 3.500.000 abonentów; (usługi również w systemie teleinformatycznym: IPLA – 3.528.000 abonentów; usługa Cyfrowy Polsat GO – 3.800.000 abonentów);
2. ITI Neovision S.A. – 1.900.000 abonentów (nc+, a także „Telewizja na kartę” - „Telewizja na kartę SD” oraz „SMART HD+” - usługa, której odbiór jest możliwy za pomocą urządzeń technicznych oferowanych przez podmiot Cyfrowy Dom Sp. z o.o.);
3. Orange Polska S.A. – 600.000 abonentów;

Operatorzy rozprowadzający programy w sieciach telekomunikacyjnych innych niż wykorzystywane do rozpowszechniania rozsiewczego naziemnego lub rozsiewczego satelitarnego

1. Orange Polska S.A. – 200.000 abonentów + 5.000 abonentów usługi rozprowadzania w systemie teleinformatycznym;
2. Netia S.A. – 96.800 abonentów;
3. UPC Polska Sp. z o.o. – 997.000 abonentów;
4. Multimedia Polska S.A. – 974.000 abonentów;
5. Vectra S.A. – 579.000 abonentów;
6. TOYA Sp. z o.o. – 160.000 abonentów;
7. INEA S.A. – 139.200 abonentów;
8. Petrus Polska Spółka z o.o. – 25.100 abonentów;
9. PROMAX Sp.j. Zofia Fórmanek-Okrój, Wiesław Okrój – 32.100 abonentów;
10. SAT FILM Sp. z o.o. i Wspólnicy Sp. komandytowa – 26.700 abonentów;
11. SAV Sp. z o.o. – 7.800 abonentów;

¹ Dane dotyczące liczby abonentów przedstawiono na podstawie wpisów do rejestru Przewodniczącego KRRiT.

12. SAT-MONT-SERVICE Jacek Mruk, Krzysztof Mruk Sp. jawna 19.000 abonentów;
13. Telewizja Kablowa Chopin Bogdan Łaga, Dariusz Schmidtke Sp. Jawna – 20.300 abonentów;
14. Telewizja Solec Sp. z o.o. – 1400 abonentów;
15. Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wichrowe Wzgórze” – 2.800 abonentów;
16. Beskidzka Telewizja Kablowa „Bestkabel” Sp. z o.o. – 1.300 abonentów;
17. PPHU A&K Chamerlińscy Spółka Jawna – 2.900 abonentów;
18. „TELPOL” Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Montażowe Urządzeń Elektronicznych – 25.000 abonentów;
19. Tarnobrzaska Spółdzielnia Mieszkaniowa w Tarnobrzegu – 9.800 abonentów;
20. ELTRONIK „Media” Sp. z o.o. – Sp. Komandytowa – 9.600 abonentów;
21. Netwizor Sp. z o.o. - usługa WP Pilot (do lipca 2017 r. usługa VideoStar), świadczona w systemie teleinformatycznym – 1.140.600 abonentów.

Nadawcy objęci obowiązkiem transmisji obowiązkowej wymienieni w art. 43. ust. 1 u.r.t. zostali wezwani o nadesłanie informacji w trybie art. 10. u.r.t.

Departament Mediów Publicznych oraz Departament Monitoringu Biura KRRiT przeprowadziły analizę sprawozdań programowych nadawców, składanych corocznie oraz informacji przygotowanych przez nadawców w ramach wezwań w sprawie dostarczania informacji, udostępniania dóbr kultury i sztuki, ułatwiania korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki oraz upowszechniania edukacji obywatelskiej.

Zgodnie z art. 43. ust. 2 u.r.t., nadawcy objęci obowiązkiem *must-offer* nie mogą odmówić operatorowi rozprowadzającemu program w sieci telekomunikacyjnej zgody na rozprowadzanie tego programu, ani też nie mogą uzależnić udzielenia takiej zgody od uiszczenia jakiegokolwiek wynagrodzenia, w tym w szczególności z tytułu udzielenia licencji za korzystanie z nadania.

Zgodnie z art. 43a u.r.t. nadawcy, którzy rozpowszechniają programy, wymienione w art. 43 ust. 1, są obowiązani do nieodpłatnego udostępniania tego programu na wniosek operatora rozprowadzającego program, w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku. W przypadku jeżeli nadawcy nie wykonają obowiązku nieodpłatnego udostępniania programów, Przewodniczący KRRiT, na wniosek operatora rozprowadzającego program, wzywa nadawcę do udostępnienia tego programu temu operatorowi, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

4. Realizacja badań

Odpowiedzi na wezwania o wyjaśnienia wysłane do operatorów oraz nadawców były nadsyłane pocztą oraz drogą elektroniczną na adres: ocenaart43@krrit.gov.pl.

5. Wstępne grupowanie materiału

Napływające materiały były wstępnie analizowane. Informacje nieściśle były wyjaśniane.

6. Uogólnianie wyników badań

Interpretacja uzyskanych informacji.

7. Przygotowanie sprawozdania końcowego

Opis stanu faktycznego wynikającego z przekazanych informacji. Sformułowanie propozycji zmian.

IV. Przeprowadzone działania

Pismami z dnia 15 maja 2017 r. 23 podmioty rozprowadzające programy zostały wezwane w trybie art. 10. ust. 2 i 5 u.r.t., do nadesłania wyjaśnień w sprawie wykonywania obowiązku określonego w art. 43. ust. 1 u.r.t.

Wezwania wysłano do następujących operatorów: Cyfrowy Polsat S.A. z siedzibą w Warszawie, ITI Neovision S.A. z siedzibą w Warszawie (nct+ oraz „Telewizja na kartę” – usługa, której odbiór jest możliwy za pomocą urządzeń technicznych oferowanych przez podmiot Cyfrowy Dom Sp. z o.o.), Orange Polska S.A. z siedzibą w Warszawie (usługa satelitarna oraz IPTV), Netia S.A. z siedzibą w Warszawie, UPC Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, Multimedia Polska S.A. z siedzibą w Gdyni, Vectra S.A. z siedzibą w Gdyni, TOYA Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi, INEA S.A. z siedzibą w Poznaniu, Petrus Polska Spółka z o.o. z siedzibą w Chojnicach, PROMAX Sp.j. z siedzibą w Ostrowie Wielkopolskim, SAT FILM Sp. z o.o. i Wspólnicy Sp. komandytowa z siedzibą w Łodzi, SAV Sp. z o.o. z siedzibą w Białymstoku, SAT-MONT-SERVICE Jacek Mruk, Krzysztof Mruk Sp. jawna z siedzibą w Szczecinie, Telewizja Kablowa Chopin Bogdan Łaga, Dariusz Schmidtke Sp. Jawna z siedzibą w Wejherowie, Telewizja Solec Sp. z o.o. z siedzibą w Solcu Kujawskim, Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wichrowe Wzgórze” z siedzibą w Kielcach, Beskidzka Telewizja Kablowa „Bestkabel” Sp. z o.o. z siedzibą w Żywcu, PPHU A&K Chamerlińscy Spółka Jawna z siedzibą w Białymstoku, „TELPOL” Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Montażowe Urządzeń Elektronicznych z siedzibą w Chorzowie, Tarnobrzaska Spółdzielnia Mieszkaniowa w Tarnobrzegu z siedzibą w Tarnobrzegu, ELTRONIK „Media” Sp. z o.o. – Sp. Komandytowa z siedzibą w Brodnicy, Netwizor Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie - usługa VideoStar, świadczona w systemie teleinformatycznym (spółka Netwizor Sp. z o.o. będąca właścicielem serwisu Videostar.pl została kupiona pod koniec grudnia 2016r. przez Wirtualna Polska Holding, w lipcu 2017 r. zmieniono nazwę serwisu na WP Pilot.)

Pismami z dnia 15 maja 2017 r. Przewodniczący KRRiT zwrócił się do spółek: Telewizja Polska S.A., TVN S.A., Telewizja POLSAT Sp. z o.o., Telewizja PULS Sp. z o.o. – nadawców programów objętych zasadą *must-carry/must-offer* – o nadesłanie wyjaśnień w sprawie realizacji obowiązku określonego w art. 43 ust. 1 u.r.t.

Ze względu na brak odpowiedzi Telewizja Polska S.A. została wezwana ponownie pismem z dnia 25 sierpnia 2017 r.

Pismem z dnia 10 maja 2017 r. Przewodniczący KRRiT zwrócił się do Prezesa TVP S.A. o udzielenie informacji o realizacji w 2016 r. w programach „TVP 1”, „TVP 2” i programach regionalnych TVP zadań w zakresie:

- dostarczanie informacji,
- udostępnianie dóbr kultury i sztuki,
- ułatwianie korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki i upowszechnianie edukacji obywatelskiej.

Pismami z dnia 8 maja 2017 r. Dyrektor Departamentu Monitoringu Biura KRRiT zwróciła się (w trybie art. 10 ust. 2 u.r.t.) do nadawców: Telewizja Polsat Sp. z o.o. („Polsat”, „TV4”), TVN S.A. („TVN”), Telewizja Puls Sp. z o.o. („TV Puls”) o nadesłanie informacji za 2016 r. na temat realizacji, w każdym z ww. programów, następujących zadań:

- dostarczania informacji,
- udostępniania dóbr kultury i sztuki,
- ułatwiania korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki,
- upowszechniania edukacji obywatelskiej.

V. Interes społeczny w zakresie dostarczania informacji, udostępniania dóbr kultury i sztuki, ułatwiania korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki i upowszechniania edukacji obywatelskiej w programach „TVP 1”, „TVP 2” i regionalnych programach rozpowszechnianych przez TVP S.A

Departament Mediów Publicznych Biura KRRiT poinformował, że Telewizja Polska S.A. przedstawiła informację na temat realizacji obowiązku z art. 43 ust. 3 u.r.t. w swoich programach nadanych w 2016 r. Przesłane pismem z dnia 30 maja 2017 r. informacje wskazują, że Telewizja Polska S.A. w omawianym okresie, w programach: „TVP 1”, „TVP 2” i „TVP 3 Regionalna”, realizowała wszystkie zadania programowe określone w art. 43 ust. 3 u.r.t., tj. w zakresie dostarczania informacji, udostępniania dóbr kultury i sztuki, ułatwiania korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki oraz upowszechniania edukacji obywatelskiej.

1. Dostarczanie informacji

TVP S.A. dostarczała informacje z kraju (na poziomie ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym) oraz z zagranicy, przede wszystkim w codziennych serwisach informacyjnych.

W 2016 r. TVP S.A. emitowała codziennie:

- w „TVP 1” – 4 pełne wydania *Wiadomości* i 1 fleszowe *Teleexpress*;
- w „TVP 2” – 2 pełne i 1 fleszowe wydanie *Panoramy*;
- w pasmach wspólnych „TVP 3 Regionalna” - *Dziennik Regionów* (1 pełne i 1 fleszowe wydanie), *Co niesie dzień*, *Dzień-Miesiąc-Rok*, *Agrobiznes*, *Raport z Polski*;
- w programach własnych 16 oddziałów terenowych (tj. OTV Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Gorzów Wlkp., Katowice, Kielce, Kraków, Lublin, Łódź, Olsztyn, Opole, Poznań, Rzeszów, Szczecin, Warszawa, Wrocław) – prezentowane były liczne cykliczne serwisy i magazyny informacyjne o tematyce regionalnej.

Wydarzenia, problemy i zjawiska prezentowane w serwisach informacyjnych, omawiano, wyjaśniano i komentowano w audycjach publicystycznych wszystkich anten TVP S.A. Uwzględniały one różne aspekty, racje i punkty widzenia. Ich tematyka obejmowała szeroki zakres różnorodnych zagadnień, od publicystyki politycznej, społecznej, międzynarodowej, ekonomicznej, rolnej po religijną. Najważniejsze cykliczne publicystyczne zrealizowane w 2016 r. na antenach TVP to:

- w „TVP 1”: *Polityka przy kawie i Kwadrans polityczny; Warto rozmawiać; Chodzi o pieniądze; Tydzień; Między ziemią a niebem;*
- w „TVP 2” - *Południk Wildsteina;*
- w „TVP 3 Regionalna”: *Echa dnia – komentarze; Młodzież kontra; Lider; Relacje; Pożyteczni.pl; Polska samorządna.*

Obok ważnej roli jaką nadano publicystyce politycznej, szczególne miejsce w programach TVP S.A. zajmowała publicystyka społeczna, zwłaszcza w formie reportażu i magazynu interwencyjnego. Najważniejsze cykle społeczne emitowane w 2016 r. to:

- w „TVP 1” - *Sprawa dla reportera;*
- w „TVP 2” - *Magazyn Ekspresu Reporterów;*
- w „TVP 3 Regionalna”: *Głos Regionów, Telekurier.*

Ważną częścią oferty publicystycznej były cykliczne audycje dla mniejszości narodowych i etnicznych nadawane (także w językach narodowych) przede wszystkim w programach regionalnych (OTV). Dla mniejszości ukraińskiej, audycje w jej języku narodowym ukazały się w programach rozpowszechnianych przez oddziały terenowe w Białymstoku, Olsztynie i Szczecinie. Audycje dla mniejszości rosyjskiej, białoruskiej i litewskiej ukazały się w programie oddziału terenowego w Białymstoku, dla niemieckiej – w Katowicach i Opolu, dla Kaszubów – w Gdańsku, dla Romów – w Białymstoku, Katowicach, a dla mniejszości tatarskiej - w Białymstoku.

Widzowie TVP, poprzez transmisje na antenie „TVP 1”, mogli uczestniczyć w najważniejszych wydarzeniach państwowych i uroczystościach religijnych. W 2016 r. transmitowano m. in.:

- obchody uroczystości i świąt narodowych: Konstytucji 3 Maja, Niepodległości - 11 Listopada, Wojska Polskiego – 15 sierpnia, Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych sprzed Grobu Nieznanego Żołnierza, a także Ogólnopolskie Święto Dziękczynienia za Plony i Dożynki Prezydenckie;
- nabożeństwa i uroczystości religijne: uroczystości Bożego Ciała w Poznaniu, Pasterka z Bazyliki św. Piotra, Droga Krzyżowa, Błogosławieństwa Urbi et Orbi, 1050. rocznica Chrztu Polski - Nabożeństwo na Ostrowie Lednickim, Ogólnopolskie Spotkania Młodych w Lednicy 2016, Orszak Trzech Króli;
- koncerty: *Niezlomnym – honor* (koncert w hołdzie Żołnierzom Wyklętym), *Przywrócić pamięć. Niezlomni* (koncert z Muzeum Powstania Warszawskiego), *Warszawiacy śpiewają (nie)zakazane piosenki* (koncert z okazji 72. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego), *Historie. Smolik/Grosiak/Miuosh* (koncert w 72. Rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego), *Bóg liczy na Ciebie* (koncert z Krakowa nawiązujący do Światowych Dni Młodzieży), *Bądźcie świadkami miłosierdzia* (koncert XVI Dnia Papieskiego), Koncert w 35. rocznicę wprowadzenia stanu wojennego i tragicznych wydarzeń w Kopalni Wujek;
- relacje z ważnych wydarzeń, np. Szczyt NATO.

Obraz współczesnego świata przedstawiany w informacji, publicystyce i reportażu dopełniały formy dokumentalne nadawane w cyklach: *Historia w Jedyńce*, *Nasz świat w Jedyńce*, *Czy świat oszalał*, *Świat bez fikcji*.

Zgodnie z u.r.t. (art. 22 ust. 2), telewizja publiczna zapewniała naczelnym organom państwa możliwość przedstawiania swoich stanowisk w formie wystąpienia lub orędzia w czasie największej oglądalności w „TVP 1” o godz. 20.00. W 2016 r. z tego prawa skorzystali: Prezydent Andrzej Duda (2 orędzia, 1 wywiad), Premier Beata Szydło (3 orędzia), Marszałek Senatu Stanisław Karczewski (1 wystąpienie). Przedstawiciele naczelnych organów państwowych wypowiadali się również w cyklicznych audycjach publicystycznych oraz informacyjnych.

Zgodnie z rozporządzeniem KRRiT, w audycjach informacyjnych i publicystycznych „TVP 1”, „TVP 2” oraz szesnastu oddziałów terenowych TVP S.A, przedstawiane były stanowiska partii politycznych, związków zawodowych i związków pracodawców dotyczące ważnych spraw publicznych.

W 2016 r. odbyły się przedterminowe wybory wójta gminy Sztutowo w województwie pomorskim. Czas przeznaczony na ustawowe audycje wyborcze do emisji na antenie OTV Gdańsk nie został wykorzystany.

2. Udostępnianie dóbr kultury i sztuki

Telewizja Polska S.A. pełniła rolę mecenasa kultury, uczestnicząc i pomagając w realizacji ambitnych przedsięwzięć kulturalnych.

Zadanie to TVP S.A. realizowała przede wszystkim poprzez przedstawienia Teatru Telewizji. W 2016 r. w programach TVP łącznie zaprezentowanych zostało 82 przedstawienia teatralne:

- w „TVP 1” - 23 spektakle, w tym 7 premierowych (*Dom kobiet* Zofii Nałkowskiej, *Mąż i żona* Aleksandra Fredry, *Breakout* Wojciecha Tomczyka, *Totus Tuus* Pawła Woldana, *Posprzątane* Sarah Ruhl oraz transmisje spektakli *Goła Baba* Joanny Szczepkowskiej oraz *Ludzie i anioły* Wiktora Szenderowicza);
- w „TVP 2” - 7 premierowych spektakli (*Trash Story* Magdy Fertacz, *Między nami dobrze jest* Doroty Masłowskiej, *Ja, Feuerbach* Tankreda Dorsta, *Koronacja* Marka Modzelewskiego, *Wizyta* Radosława Paczochy, *Wasza Wysokość* Anny Wakulik, *Traktat o miłości* Marka Kochana).

Oferta kulturalna telewizji publicznej to także koncerty muzyki poważnej, opera i balet. Ich prezentacjom nadawano często rangę wydarzeń programowych opatrzonych specjalną promocją, zwłaszcza w przypadku twórców i artystów związanych z kulturą polską.

TVP S.A. promowała kulturę i sztukę także poprzez produkcję i promocję polskiego filmu. Znajduje to wyraz na kolejnych Festiwalach Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni, gdzie filmy - produkowane bądź współfinansowane przez TVP S.A. - prezentowane są w Konkursie Głównym, zdobywając uznanie publiczności i nagrody jury Festiwalu. W 2016 r. – 9 na 16 tytułów zakwalifikowanych do Konkursu Głównego 41. Festiwalu Filmowego w Gdyni

to były koprodukcje Telewizji Polskiej. Filmy te doceniło jury Festiwalu przyznając im nagrody: Srebrne Lwy otrzymał Maciej Pieprzycza za psychologiczny thriller *Jestem mordercą*; Tomasz Wasilewski za reżyserię *Zjednoczonych stanów miłości*, Łukasz Simlat i Dorota Kolak za role drugoplanowe oraz Monika Kaleta (za kostiumy) i Beata Walentowska (za montaż). Film *Szczęście świata* Michała Rosy dostał nagrodę za scenografię (Andrzeja Kowalczyka) i muzykę (Motion Trio). Michalina Łabacz została nagrodzona w kategorii profesjonalny debiut aktorski za rolę w filmie Wojciecha Smarzowskiego *Wołyń*, a Ewa Drobiec za charakterystykę w tym obrazie. Za dźwięk w *Na granicy* Wojciecha Kasperskiego nagrodzeni zostali Marcin Kasiński i Kacper Habisiak.

Filmy emitowane w 2016 r. przeznaczone były dla różnych grup odbiorców – od animacji i filmów dla dzieci, poprzez popularne filmy dla szerokiej widowni, do pozycji filmowych dla najbardziej wymagających widzów. Wśród nich można było znaleźć zarówno nowe obrazy jak i kontynuacje oraz pozycje powtórkowe:

- seriale telewizyjne o tematyce współczesnej dla najszerszego kręgu odbiorców: telenowełe (*Klan*, *Barwy szczęścia*), seriale komediowe (*Rodzinka.pl*, *O mnie się nie martw*), seriale fabularne nowe i kontynuacje (*Bodo*, *Strażacy*, *Komisja morderstw*, *Ojciec Mateusz*, *Ranczo*, *Blondynka*, *Komisarz Alex*, *Na dobre i na złe*, *M jak miłość*, *Na sygnale*);
- filmy kinowe współfinansowane przez TVP S.A. i Państwowy Instytut Sztuki Filmowej wyprodukowane w 2016 r.: *Powidoki* Andrzeja Wajdy, *Szczęście świata* Michała Rosy, *Zjednoczone stany miłości* Tomasza Wasilewskiego, *Królewicz Olch* Kubu Czekaja, *Na granicy* Wojciech Kasperskiego, *Excentrycy* Janusza Majewskiego, *Nie martw się Tamara* Elżbiety Wasik, *Zaćma* Ryszarda Bugajskiego, *Wołyń* Wojciecha Smarzowskiego, *Sługi boże* Mariusza Gawryśa, *Wspomnienie lata* Adama Guzińskiego, *Prosta historia o morderstwie* Arkadiusza Jakubika, *Fale* Grzegorza Zaricznego;
- koprodukcje z partnerami zagranicznymi z lat ubiegłych, obecne na antenach w 2016: *Dzwony wojny* – BBC Worldwide i TVP S.A. z udziałem wybitnych brytyjskich i polskich twórców (zrealizowany w 100. rocznicę wybuchu I wojny światowej serial fabularny dot. lat 1914-1918);
- filmy dokumentalne finansowane bądź współfinansowane przez TVP S.A. W 2016 r. było ich ponad osiemdziesiąt, m.in.: *Hakerzy Solidarności* Grzegorza Linkowskiego, *Generał Gryf* Arkadiusza Gołębiewskiego, *Kto się boi Nadiji Sawczenko* Barbary Włodarczyk, *Bronisław Piłsudski – życie i dzieło* Waldemara Czechowskiego, *Świątynia* Ewy Świecińskiej, *Spotkania. Tatarzy Krymscy* Anieli Gabryel, *Ksiądz Marii Dłużewskiej*, *Lwów pod okupacją* Andrzeja Gajewskiego, *Dwie korony* Michała Kondrata, *Sprawiedliwi – nasze pokolenie* Piotra Jaworskiego;
- filmy dokumentalne zrealizowane w koprodukcjach międzynarodowych, m.in. *A jak ktoś zapuka* Włodzimierza Krygiera;
- filmy animowane w 2016 r. kontynuowano produkcję (wspólnie z PISF i NInA) animacji dla dzieci, czego efektem było 13 nowych odcinków serii *Baśnie i bajki polskie*, ponadto

Pamiętnik Florki Anny Wróblewskiej-Dzwoniarek, Doroty Cieśli, Agaty Mikiny, Janusza Martyna i innych, *Bali II* Józefa Trzaski, *Kuba i Śruba* Bronisława Zemana, Andrzeja Orzechowskiego i Marka Burdy.

Obok premierowych produkcji w ofercie filmowej znalazło się wiele wartościowych pozycji powtórkowych, nadawanych w cyklach tematycznych bądź autorskich. Najbardziej znane nadawano w cyklach: *Hit na sobotę*, *Zakochana Jedynka* („TVP 1”), *Kocham kino*, *Gwiazdy w południe*, *Kino Relaks* („TVP 2”).

TVP S.A. promowała kulturę także wspierając festiwale z różnych dziedzin kultury i sztuki. Na antenach głównych TVP prezentowane były m.in.: *Festiwal Sztuki i Faktu* w Toruniu, *Dwa Teatry* – Festiwal Teatrów PR S.A. i TVP S.A., Festiwal Sztuki Autorów Zdjęć *Camerimage*, Festiwal Kultury Kresowej, Festiwal Kultury Żydowskiej w Krakowie *Szalom na Szerokiej*, Festiwal Muzyki i Kultury Romów, Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni, Festiwal Piosenki Zaczarowanej, Przegląd Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu, Koszaliński Festiwal Debiutów Filmowych *Młodzi i Film*.

Ważne miejsce w ofercie kulturalnej Telewizji Polskiej S.A. zajmowały magazyny artystyczne i kulturalne, w których relacjonowano najważniejsze wydarzenia, promowano wyróżniających się artystów, analizowano nowe zjawiska w polskiej i światowej twórczości, przybliżano artystyczne dokonania i intelektualne tendencje w kulturze współczesnej. Tego typu audycje były nadawane głównie w programach regionalnych OTV:

- w pasmach wspólnych „TVP 3 Regionalna” - *1200 Muzeów w Polsce; Wstęp wolny z kulturą; Kultowe rozmowy; Atlas Kultury*;
- w programach własnych OTV (przykłady audycji):
 - „TVP 3 Białystok”: *Przystanek Kultura; Księga obyczaju; Odeska 1; Strefa Książki; Czesław Niemen; Żyliśmy tylko muzyką; Podlaska Oktawa Kultury; Czytanie Puszczy; Notacje; Czas niedawno przeszły; Tajemnice Watykanu*;
 - „TVP 3 Bydgoszcz”: *Po oklaskach, Klub kultura; Telewizyjne Centrum Kultury; Wstęp wolny z kulturą; XVI Toruński Festiwal Nauki i Sztuki; Bydgoski Festiwal Nauki*;
 - „TVP 3 Gdańsk”: *Sztuki piękne; Pomorska Nagroda Artystyczna – nominacje; Festiwal R@port 2016; Dwa Teatry - Sopot 2016; Piotruś Pan w 3D; Krzyżacy w Miniaturze*;
 - „TVP 3 Gorzów Wlkp.”: *Ekstraklasa ekstra; Ekstraklasa kulturalna; Nasze Lubuskie; Studio winobraniowe; Ale Sztuka; Telegramy*;
 - „TVP 3 Katowice”: *Do teatru; Rawa Blues Festiwal; Z kulturą; Fascynujące śląskie...; Znani, niezapomniani; Idea, która przerasta codzienność - Polskie Wydawnictwo Muzyczne; Popołudnie z Karłowiczem*;
 - „TVP 3 Kielce”: *Księga obyczaju; Słup/Mobilna kultura; Portrety w biegu; Kasa biletowa; Kroniki festiwalowe*;

- „TVP 3 Kraków”: *Noc Muzeów 2016 zapowiedź i relacja; Cracovia sacra 2016 zaproszenie i relacja; Kronika kulturalna; Nowohucka Kronika Filmowa; Portrety; Twarze i pejzaże Małopolski; Mury kultury;*
- „TVP 3 Lublin”: *Afisz; Flesz kultury; Stop! Kultura; Lubelskie smakuj życie; Lustra Leszka Mądzika; Zobacz, co słysząc;*
- „TVP 3 Łódź”: *Magazyn Kulturalny; Strefa Łódzkiego Domu Kultury; Teatr Wielki z za Kulis; Akademia Muzyki; Atlas Sztuki;*
- „TVP 3 Olsztyn”: *Informacje kulturalne; Co, gdzie, kiedy; Księga obyczaju; Kazimierz Kowalski zaprasza Kino po Berlińsku; Smaki tradycji;*
- „TVP 3 Opole”: *Strefa Kultury; Drogowskaz Kulturalny; Jak to na Śląsku; Opolski Etnodizajn; Legendy regionalne; Muzeum Polskiej Piosenki;*
- „TVP 3 Poznań”: *POZkultura; Możemy porozmawiać?; 15. Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. H. Wieniawskiego; Cały świat Ale Kina; Ale Kino!;*
- „TVP 3 Rzeszów”: *Magazyn Kultury - Wstęp bezpłatny, Liczy się kultura; Stacja Rzeszów Główny; Spotkanie z folklorem; Miejsce do czytania; Carpathia Festiwal 2016; Europejski Stadion Kultury;*
- „TVP 3 Szczecin”: *Berliński Informator Kulturalny; Chwila z artystą; Grechuta Festival; Menu kulturalne; Tenorzy w Szczecinie; Salonowiec; Zapiski łazęgi;*
- „TVP 3 Warszawa”: *Qadrans 4ltury; 4ltura+; Strefa Mazowsze; Warszawska Orkiestra Sentymalna; Nadzwyczajny koncert muzyki chóralnej z okazji 1050. Rocznicy Chrztu Polski; Koncert Niepodległości;*
- „TVP 3 Wrocław”: *Atlas kultury; Czytanie Dramatów; Dolny Śląsk. Do zobaczenia – Europejska Stolica Kultury Wrocław 2016; Festiwal Dramatu; Festiwal Reżyserii Filmowej; Kierunek Wrocław; Labirynty kultury.*

3. Ułatwianie korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki

Telewizja Polska S.A. realizowała to zadanie poprzez audycje i filmy dokumentalne przybliżające widzom problematykę z różnych dziedzin i obszarów nauki. Ważną rolę pełniło także specjalistyczne poradnictwo z zakresu różnych dziedzin życia codziennego, np. zagadnień prawnych, ochrony zdrowia, zdrowego stylu życia, opieki nad zwierzętami, ochrony środowiska naturalnego, zachowań proekologicznych itp.

Istotne miejsce w ofercie programów ogólnopolskich miała także edukacja historyczna. Nadano audycje poświęcone historii (np. *Wielki Test z Historii. Chrzt Polski; Wielki Test o NATO*), cykle popularnonaukowe (m. in.: *Czy świat oszalał, Świat bez fikcji, Świat nieprzedstawiony, Notacje, Oto Historia, Podróże z historią, Mesco dux baptizatur czyli księżę Mieszko ochrzczony*) oraz filmy dokumentalne i reportaże (np. *Przystanek niepodległość, Dzieci III Rzeszy, 11 listopada w PRL-u, Dwie strony barykady Radomskiego Czerwca, Kardynał*

Wojtyła Papieżem, Jerzy Popiełuszko. Połaniec prawdy; Po-lin. Okruchy pamięci, Niepodległy, WiN Wolność i Niezawisłość, Korea Północna – życie wewnątrz tajnego państwa, Kościuszko: człowiek, który wyprzedził swoje czasy).

Edukacja z zakresu nauk ścisłych to przede wszystkim powrót kultowej serii telewizyjnej lat 70' o skomplikowanych zjawiskach naukowych - *Sonda 2*. Inne audycje popularnonaukowe z tego zakresu dotyczyły najczęściej zagadnień związanych z ekonomią (*Wiadomości naukowe, Wielki test o podatkach. Fiskus od kuchni, Wielki test wiedzy ekonomicznej; Spokojnie, to tylko ekonomia; Fundusze Europejskie, jak to działa; Chodzi o pieniądze; Odnawialne źródła energii; Naprzeciw bankom*).

Edukacja przyrodnicza i ekologiczna realizowana była w audycjach przybliżających walory turystyczne i przyrodnicze różnych stron Polski (*Astronarium, Las story, 100% Natura, Na szlaku kawy, Ostoja*) oraz świata (*Mapa ginącego świata, BBC w Jedyńce, Natura w Jedyńce, W królestwie roślin z Davidem Attenborough*). Nadawano także audycje proekologiczne oraz poradnikowe promujące zdrowy tryb życia i dotyczące zdrowego żywienia (*Sztuka życia, Dzień dobry w sobotę, Newton, Misja natura, Na ratunek puszczy, Wielki test o żywności. Polska smakuje; Rok w ogrodzie; Życie dla Ciebie. 10 mniej – zwolnij, Na zdrowie, Po prostu zdrowie, Młodzi lekarze; Szczepienia, bać się czy kochać; Kochanie, ratujmy nasze dzieci*).

Większość audycji edukacyjnych kierowana była do szerokiej widowni, jednak szczególnie ważną grupę widzów stanowiły dzieci i młodzież. Mimo istnienia wyspecjalizowanego kanału „TVP ABC”, audycje edukacyjne dla dzieci w 2016 r. nadal znajdowały swoje miejsce na antenach uniwersalnych: *Ziarno* (katolicki magazyn dla dzieci i młodzieży), *Jak to działa?* (cykl popularnonaukowy, w którym wyjaśniane są podstawowe prawa fizyki), *Ty masz WEB* (serial ukazujący zalety korzystania z internetu), *Polskie zwierzęta w niebezpieczeństwie* (prowadzony przez dzieci cykl o zagrożonych gatunkach), *Weterynarze z sercem* (cykl m.in. o pacjentach klinik weterynaryjnych, pracy i opiece medycznej w ogrodach zoologicznych i innych placówkach), *Rodzinne oglądania* (cykl prezentujący filmy przyrodnicze).

Również w Oddziałach Terenowych TVP S.A. ważne miejsce zajmowały audycje prezentujące dorobek różnych dziedzin nauki i wiedzy, proponujące specjalistyczne poradnictwo z różnych dziedzin życia codziennego (np.: ochrony zdrowia, zdrowego stylu życia, opieki nad zwierzętami, ochrony środowiska naturalnego, zachowań proekologicznych) oraz audycje poświęcone edukacji historycznej:

- w pasmach wspólnych „TVP 3 Regionalna” - *Astronarium; Wyprzedzić chorobę; Diagnoza zdrowia; Jedz na zdrowie; Honor Inżyniera; Jak to działa; Największe osiągnięcia człowieka;*
- w programach własnych OTV (przykłady audycji):
 - „TVP 3 Białystok”: *100% Natury; Recepta na zdrowie; Ujawnić prawdę; Załoga EKO; Obława;*

- „TVP 3 Bydgoszcz”: *Everyday English; Ahora Espanol; Wehikuł czasu; Spotkania z ekologią; Eko-opcja;*
- „TVP 3 Gdańsk”: *Ocalony świat; Skarby w Sieci. Natura 2000; L jak las; Uroczysko Nawigator – z morzem w tle;*
- „TVP 3 Gorzów Wlkp.”: *Kalejdoskop;*
- „TVP 3 Katowice”: *Everyday English; Ahora Espanol; Ekosonda; Ekoagent; Tego nie wiecie; Zasmakuj w Sienkiewicz;*
- „TVP 3 Kielce”: *Everyday English; Ahora Espanol; Ekoagent; Jedz na zdrowie; Życie jezior; Księga obyczaju; Prosto z lasu;*
- „TVP 3 Kraków”: *Magazyn medyczny; Zakamarki historii; Uczymy rozumieć świat; Ogrody Małopolski;*
- „TVP 3 Lublin”: *Sylwetki nauki; Jedz na zdrowie; Krótka historia; Księga obyczaju; Mapa ginącego świata; Misja natura; Niejadki i inne przypadki;*
- „TVP 3 Łódź”: *Łódzkie jakiego nie znacie; Łódzkie na zdrowie; Banalnie naturalnie; ABC pacjenta; Niejadki i inne przypadki; Prosto z lasu;*
- „TVP 3 Olsztyn”: *Wyprzedzić chorobę; Diagnoza zdrowia; Spotkania z ekologią; Śladami dinozaurów; Indeks; Prosto z lasu;*
- „TVP 3 Opole”: *Everyday English; Ahora Espanol; Lapidarium Opolskie; Zamki kresowe Rzeczypospolitej; Sekrety Świata; Prosto z lasu;*
- „TVP 3 Poznań”: *Medycyna i Ty; Fach w rękę; Przyjazny paragraf; Pracodawca odpowiedzialny; Zdrowie bez recepty;*
- „TVP 3 Szczecin”: *Ballada o Zbyszku; Dzień Serca w TVP Szczecin; Everyday English; Fit In Deutsch; Krótki film o fladze;*
- „TVP 3 Warszawa”: *Saga rodów; Kronika lata 80; Alchemia zdrowia i urody; Profesjonaliści; Rzeczpospolita Kampinoska;*
- „TVP 3 Wrocław”: *...swego nie znacie. Katalog; Codzienne kłopoty Maćka i Doroty; Ćwiczenia z patrzenia; Eko Wrocław; Podróże w przeszłość; Telewizyjny Klub Seniora.*

Zadanie upowszechniania wiedzy o języku polskim, w TVP S.A. realizowano poprzez różnorodne formy audycji. Były one przygotowywane przy udziale znanych językoznawców (prof. Jan Miodek, prof. Jerzy Bralczyk, prof. Katarzyna Kłosińska, prof. Dorota Filar). Emitowano dwa cykle z udziałem prof. Jana Miodka (w „TVP 1”, „TVP 3” - *Słownik polsko@polski*, a w „TVP 3” *Polska z Miodkiem*), relacjonowano wydarzenia dot. promocji polskiego języka (np. *Ogólnopolskie Dyktando* w „TVP 3”). Język polski (w tym diagnoza jego stanu i zachodzących zmian, naleciałości, mód) był tematem majowego wydania *Pegaza* („TVP 1”) z udziałem ekspertów. Zagadnienia dotyczące polskiego języka pojawiały się także w magazynie *Pytanie na śniadanie* („TVP 2”), gdzie mówiono o imionach (polskich i międzynarodowych) oraz o publikacji *Nowy słownik języka polskiego*.

TVP S.A. w 2016 r. po raz kolejny zaangażowała się w ogólnopolską akcję wspólnego czytania największych dzieł polskiej literatury, tym razem p/n Narodowe Czytanie *Quo Vadis* Henryka Sienkiewicza. Zachęcano także widzów do czytania książek (w cyklach poświęconych książce, takich jak: *Myślnik, program z książką w roli głównej, Program do czytania; Dachy Krakowa, czyli literatura jest rozmową; Wiersz codzienny*). Watki z zakresu wiedzy o języku polskim pojawiały się także w popularnych teleturniejach wiedzy (*Familiada, Jeden z dziesięciu*). Kulturowaniu piękna języka polskiego służyły emitowane w TVP adaptacje kanonów literatury polskiej. m.in.: *Pan Tadeusz, Ogniem i mieczem*.

W 2016 r. na antenach TVP S.A. zrealizowano także kilka kampanii społecznych zwracających uwagę na kulturę języka polskiego, a także zachęcających do czytelnictwa (emitowano spoty Narodowego Centrum Kultury *Lekcja współczesnej polszczyzny*, spoty Wojskowego Centrum Edukacji Obywatelskiej *Czytaj z nami*, spoty *Cała Polska Czyta Dzieciom – Rodzinka*, czy spot *Narodowe czytanie*).

Audycje popularyzujące wiedzę o języku polskim stałe miejsce miały także w programach własnych oddziałów terenowych TVP:

- „TVP 3 Białystok”: *Polska z Miodkiem*;
- „TVP 3 Bydgoszcz”: *Polska z Miodkiem, Salonowiec, Pociąg do regionu*;
- „TVP 3 Gdańsk”: *Nagroda Literacka Gdynia 2016; Polska z Miodkiem*;
- „TVP 3 Gorzów Wlkp.”: *Kalejdoskop*;
- „TVP 3 Katowice”: *Dyktando; Brawo Polski!*;
- „TVP 3 Kraków”: *Rzecz o godce krakowskiej; Festiwal godki krakowskiej*;
- „TVP 3 Lublin”: *Książka pod żaglami, Leśmian, Czytelnia, Światła ramp; Szczepreszyn*;
- „TVP 3 Łódź”: *Łódzkie Wiadomości Dnia* – m.in. promowano akcję czytania dzieciom; *Łódź po regionie, Budzi się ludzi* - nowości wydawnicze dotyczące regionu, książki warte przeczytania;
- „TVP 3 Olsztyn”: *Leksykonik warmińsko-mazurski; w Informacjach kulturalnych* - relacje z wydarzeń takich jak: zbiorowe czytanie książek, konkursy związane z wiedzą o języku polskim, literackie gry miejskie organizowane przez bibliotekarzy;
- „TVP 3 Poznań”: *Słownik polsko@polski; Narodowe czytanie – Quo Vadis; Teleskop* - audycja w której m.in. poruszano zagadnienia dotyczące upowszechniania wiedzy o języku polskim);
- „TVP 3 Rzeszów”: *Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego; Miejsce do czytania, Tydzień polonistów*;
- „TVP 3 Szczecin”: *Słownik polsko@polski; Festiwal czytania; Pucół i Grzechu; Salonowiec; Wojna o słowa*;
- „TVP 3 Warszawa”: *Narodowe Czytanie - Quo Vadis; Telewizyjny Kurier Warszawski, Kurier Mazowiecki* - m.in.: wykłady i prezentacje w ramach projektu *Pierwsze najstarsze* w Bibliotece Narodowej, czytanie wszystkich 12 ksiąg „Pana Tadeusza” w Teatrze Narodowym, 26. edycja plebiscytu *Mistrz Mowy Polskiej*; akcja *Noc Bibliotek*; dyktando o pióro prof. Jerzego Bralczyka w Ciechanowie;

- „TVP 3 Wrocław”: *Słownik polsko@polski; Polska z Miodkiem.*

Telewizja Polska S.A. szeroko prezentowała najważniejsze wydarzenia sportowe 2016 r. Liczne audycje informacyjne i publicystyczne, transmisje i relacje, miały stałą obecność na antenach ogólnokrajowych. Nadawano transmisje i relacje z najważniejszych wydarzeń sportowych:

- Letnie Igrzyska Olimpijskie Rio de Janeiro 2016 (382 godziny transmisji na głównych antenach ogólnopolskich - „TVP 1” i „TVP 2”).
- Letnie Igrzyska Paraolimpijskie Rio de Janeiro 2016 - obszerne relacje w serwisach i magazynach informacyjnych na antenie „TVP 1”;
- EURO 2016 w piłce nożnej (Francja), Puchar Świata w skokach narciarskich (Zakopane, Wisła), Mistrzostwa Świata w łyżwiarstwie szybkim (Kołomna), Mistrzostwa Świata w łyżwiarstwie figurowym (Boston), Mistrzostwa Świata w hokeju na lodzie 1 Dywizji (Katowice), Mistrzostwa Świata w hokeju na lodzie Elity (Moskwa), turniej piłki nożnej Copa America (USA), Mistrzostwa Europy w lekkiej atletyce (Amsterdam), Tour de Pologne w kolarstwie, Puchar Świata w hokeju na lodzie (USA), Turniej Masters WTA w tenisie (Singapur), Mistrzostwa Europy w piłce ręcznej, Mistrzostwa Świata w pływaniu na basenie 25- metrowym (Windsor), Klubowe Mistrzostwa Świata w piłce nożnej (Japonia).

Ponadto na podstawie umowy sublicencyjnej TVP S.A. nabyła prawa do wybranych 11 meczów turnieju finałowego EURO 2016 (emitowano na antenie otwartej „TVP 1”). W programach TVP na bieżąco informowano o przebiegu turnieju, analizowano przygotowania i występy reprezentacji Polski oraz innych zespołów. Najbardziej aktualne informacje dotyczące wydarzeń sportowych przekazywane były w codziennych serwisach informacyjnych: *Sport po Wiadomościach* („TVP 1”), *Sport telegram po Panoramie* („TVP 2”) oraz komentowane w magazynach: *Sportowa sobota*, *Sportowa niedziela*, *Sportowy wieczór*, *Zwarcie*.

TVP nie ograniczała oferty sportowej tylko do najpopularniejszych dyscyplin, lecz prezentowała także mniej popularne. Oprócz wielkich imprez prezentowano lokalne i środowiskowe wydarzenia sportowe. Szczególne miejsce w programach TVP S.A. zajmowała rywalizacja sportowa osób niepełnosprawnych; nadawano cotygodniowy magazyn poświęcony sportowi osób niepełnosprawnych.

Tematyka sportowa była szeroko obecna w programach regionalnych OTV:

- w pasmach wspólnych „TVP 3 Regionalna”: *Rusz się człowieku*, *Ślizg*, *Superliga tenisa stołowego*, *Pogoda na narty*, *Skandia Maraton Lang Team*, *Zimowa jazda*; mecze piłki nożnej oraz inne transmisje i retransmisje sportowe wybranych zawodów rozgrywanych w różnych częściach Polski, z udziałem lokalnych drużyn (m.in.: I liga siatkarzy, I liga żużlowa, jeździectwo, hokej);
- w programach własnych OTV (przykłady audycji):

- „TVP 3 Białystok”: regionalny magazyn piłki nożnej, retransmisja z zawodów strzeleckich, *Podlaska Gala Olimpijska Bal Sportu*, codzienne regionalne informacje sportowe, *Sport niedziela*, *Sport sobota*, miniaudycja Igrzyska Paraolimpijskie w TVP; miniaudycja - 73. Tour de Pologne; miniaudycja - Komentatorzy TVP w Rio;
- „TVP 3 Bydgoszcz”: *Kujawsko-pomorski magazyn sportowy*, *Sektor kibica*, *Sport Zbliżenia*, *Lotnicze Deputyczne* - relacja z rodzinnego pikniku lotniczego w Deputycznych Królewskich pod Chełmem; transmisje z zawodów sportowych (gala łyżwiarstwa figurowego, festiwal biegowy, finał ligi koszykówki kobiet, mistrzostwa motorowodne, zawody karate oraz turniej tenisa ziemnego kobiet);
- „TVP 3 Gdańsk”: *Jedenastka* - magazyn piłkarski, *Cały ten sport*, *Motorsport i okolice*, transmisje i relacje sportowe z ważnych wydarzeń na Pomorzu, m.in. rozgrywki i skróty meczów;
- „TVP 3 Gorzów Wlkp.”: *Bohater weekendu* - znani sportowcy o karierze, *Cztery kwarty mistrzów* - magazyn dot. mistrzów Polski w koszykówce Stelmet BC Zielona Góra; *Zobacz to! Gmina Lubrza* - audycja o aktywnym wypoczynku; transmisje i relacje z rozgrywek regionalnych: koszykówka mężczyzn, Grand Prix Ziemi Lubuskiej w Tenisie, magazyn koszykarski Międzynarodowe zawody pływackie, Sztafetowy Rajd Rowerowy, miniaudycja Igrzyska Paraolimpijskie w TVP; miniaudycja - 73. Tour de Pologne; miniaudycja - Komentatorzy TVP w Rio;
- „TVP 3 Katowice”: *Hokej na lodzie Spodek 40 lat później*, magazyn narciarski, magazyn piłkarski, *Potucha radzi*, *weekend z Potuchą* (porady trenera personalnego), Puchar Polski Strongman, Tour de Pologne - Tauron Studio;
- „TVP 3 Kielce”: *Gala Świętokrzyskie Gwiazdy Sportu*, reportaż o drużynie Vive Tauron Kielce, relacja z turnieju finałowego Ligi Mistrzów w Kolonii, magazyn motoryzacyjny, relacja z finału zawodów Polskiej Ligi Karate Tradycyjnego;
- „TVP 3 Kraków”: *Kronika Sportowa*, transmisje ważnych wydarzeń sportowych w regionie, m.in.: mecze piłki nożnej, ręcznej, oraz turnieje hokejowe;
- „TVP 3 Lublin”: *Czas na Aquę Lublin*, *Gala Mistrzów Sportu Województwa Lubelskiego*, magazyn o nowinkach ze świata motoryzacji;
- „TVP 3 Łódź”: codzienny serwis sportowy; relacje z wyścigu kolarskiego i z przebiegu wyścigu samochodowego Kia Lotos Race;
- „TVP 3 Olsztyn”: *10 lat Automobilklubu Warmińskiego*, magazyn *ABC wioślarstwa*, *Autofan TV / Motomagazyn* – magazyny motoryzacyjne;
- „TVP 3 Opole”: informatory sportowe, przegląd wydarzeń tygodnia, Memoriał Stanisława Szozdy - relacja z zawodów; mecze piłki nożnej; miniaudycja Igrzyska Paraolimpijskie w TVP; miniaudycja - 73. Tour de Pologne; miniaudycja - Komentatorzy TVP w Rio;
- „TVP 3 Poznań”: magazyn *ABC wioślarstwa*, informatory sportowe, przegląd wydarzeń tygodnia, *Trener senioralny i osiedlowy AWF* (cykl o profilaktyce ruchowej

dla dzieci, młodzieży i seniorów w Polsce), *Wielkopolska na sportowo* prezentacja ośrodków sportowych dla młodzieży, magazyn szermierczy, magazyn sportów wodnych, reportaż podsumowujący akcję promującą dziecięcy sport, Mistrzostwa Europy w SUMO, *Roweromaniak* – magazyn, magazyn motoryzacyjny, X Hunters Półmaraton Słowaka 2016 - retransmisja z biegu;

- „TVP 3 Rzeszów”: relacje i transmisje z podkarpackich boisk i hal, *Ślizg* – zimowa audycja promująca zdrowy styl życia i sporty zimowe;
- „TVP 3 Szczecin”: *Bądź aktywny* – trening fitness Ewy Chodakowskiej w ramach Be Active Tour, transmisje z zawodów sportowych;
- „TVP 3 Warszawa”: serwisy informacyjne przedstawiające imprezy sportowe w regionie, *Porozmawiajmy o sporcie*, *Goniec Służewiecki*, *Goniec Służewiecki – Extra*, transmisje sportowe (mecze piłki nożnej); miniaudycja Igrzyska Paraolimpijskie; miniaudycja - 73. Tour de Pologne; miniaudycja zapowiadająca Igrzyska w Rio.
- „TVP 3 Wrocław”: relacje sportowe - z Biegu Piastów, Bike Maratonu, Futsal Masters, wyścigów kolarskich; Międzynarodowy Konkurs Powożenia Tradycyjnego Książ, relacja z olimpiad młodzieżowych, relacja z Półmaratonu odbywającego się w Wałbrzychu, relacja z zawodów w skijoeringu w Karpaczu, audycja o wyścigach żużlowych i relacja z wyścigów samochodowych, miniaudycja Igrzyska Paraolimpijskie; miniaudycja 73. Tour de Pologne; miniaudycja zapowiadająca Igrzyska w Rio.

4. Upowszechnianie edukacji obywatelskiej

W 2016 r. Telewizja Polska S.A. realizowała to zadanie m.in. poprzez przybliżanie wiedzy o Unii Europejskiej i o Funduszach Europejskich. Na antenach TVP w różnorodnych formach prezentowano tematykę unijną dotyczącą wielu dziedzin życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego.

Przykłady audycji:

- w „TVP 1” - *Fundusze europejskie – jak to działa?*, *Agrobiznes*, *Tydzień*, *Magazyn rolniczy*, *Dzień dobry w sobotę*, *Polityka przy kawie*, *Kwadrans polityczny*, *Obserwator*, *Deбата*, *Warto rozmawiać*; *Spokojnie, to tylko ekonomia*; *Między ziemią i niebem*, *Brexit*;
- w „TVP 2” - *Pytanie na śniadanie*, *100% Natury*, *Południk Wildsteina*, *Polska 1050*;
- wątki związane z UE pojawiały się w serialach: *Ranczo*, *M jak miłość*, *Na dobre i na złe*;
- pasmo wspólne „TVP 3 Regionalna”: *Agroszansa*, *Polska samorządna*; *Czas na pracę*, *praca na czasie*; *Kwartet – magazyn regionów Czwórki Wyszehradzkiej*, *Europa z bliska*, *Eurotany*
- Tematyka unijna i samorządowa w programach oddziałów terenowych TVP:
 - „TVP 3 Białystok”: *Rozmowa dnia*, *Tym żyje wieś*;
 - „TVP 3 Bydgoszcz”: *Samorząd EU*, *Skarby prowincji*, *Zbliżenia*, *Polityka dla ludzi*, *Woda bydgoska*, *Rozmowa dnia*, *Dobrze wiedzieć*;

- „TVP 3 Gdańsk”: *Forum gospodarcze, Pomorze na weekend, Czas Gdyni, Tęde jo;*
- „TVP 3 Gorzów Wlkp.”: *Lubuski Raport Gospodarczy, Region;*
- „TVP 3 Katowice”: *Bytom Europejską Stolicą Organizacji Pozarządowych, Europejski Kongres Gospodarczy;*
- „TVP 3 Kraków”: *Kalejdoskop regionalny, Magazyn Aktywni 60+, Panorama nowoczesnej wsi, Czysty Kraków, Agrowizja, Odzyskana przez wojsko – Pustynia Błędowska, Małopolska w zdrowej atmosferze, Odmieńmy Małopolskę, Małopolska to lubię;*
- „TVP 3 Lublin”: *Polska samorządna;*
- „TVP 3 Łódź”: *Strefa biznesu, Piknik Funduszy Europejskich, IX Europejskie Forum Gospodarcze;*
- „TVP 3 Olsztyn”: *Aktywni 50+, Czas dotacji, czas rozwoju; Rolniczy raport;*
- „TVP 3 Opole”: *Agro Kurier;*
- „TVP 3 Poznań”: *Poza miastem, Europejska wieś, Krajobraz wielkopolski, Biznes - Teleskop, Polityczny fortel, Zmieniamy Wielkopolskę, Ekologia;*
- „TVP 3 Rzeszów”: *wPROWadzamy Zmiany, Dni Otwarte Funduszy Europejskich, Innowacyjne Podkarpackie, Podkarpacie po naszej myśli, Europejczycy;*
- „TVP 3 Szczecin”: *Zainwestuj w przyszłość, Zapiski Łazęgi;*
- „TVP 3 Warszawa”: *XII Ogólnopolski Przegląd Piosenki NUTKA POLIGLOTKA;*
- „TVP 3 Wrocław”: *Co to będzie?, Dokąd zmierzasz Europo?, Eurofakty; Praca, Biznes, Innowacje; Przez granice.*

VI. Informacja o realizacji zadań określonych w art. 43 ust. 3 u.r.t. w programach nadawanych przez TVN S.A. („TVN”), Telewizję Puls Sp. z o.o. („TV Puls”), Telewizję Polsat Sp. z o.o. („Polsat”, „TV4”)

Analizę realizacji zadań wskazanych w art. 43 ust. 3 u.r.t. w programach „Polsat”, „TVN”, „TV 4”, „TV PULS” przeprowadził Departament Monitoringu Biura KRRiT w oparciu o informacje nadesłane przez nadawców oraz rocznych sprawozdań programowych nadawców za 2016 r. Pismami z dnia 8 maja 2017 r. wezwał na podstawie art. 10 ust. 2 u.r.t. TVN S.A., Telewizję Puls Sp. z o.o., Telewizję Polsat Sp. z o.o. o przesłanie informacji na temat realizacji w 2016 r. zadań z zakresu dostarczania informacji, udostępniania dóbr kultury i sztuki, ułatwiania korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki oraz upowszechniania edukacji obywatelskiej.

1. Dostarczanie informacji

Podstawową formą realizowania tego zadania w objętych analizą programach były codzienne serwisy informacyjne oraz cotygodniowe magazyny specjalistyczne i informatory.

W programach „Polsat” i „TVN” funkcje informacyjne spełniały przede wszystkim wydania serwisów informacyjnych uzupełniane serwisami pogodowymi i sportowymi. *Wydarzenia* w Polsacie i *Fakty* w „TVN” zajmowały znaczną część tygodniowego czasu nadawania tych programów. Poszczególne wydania *Wydarzeń* i *Faktów* zawierały oprócz bieżących informacji politycznych, społecznych, gospodarczych a także kulturalnych również serwisy pogodowe i sportowe.

W 2016 r. w programie „Polsat” nadano 732 godziny audycji informacyjnych, które stanowiły ponad 8% rocznego czasu nadawania programu.

Wydarzenia oprócz emisji w prime time emitowane były w godzinach popołudniowych. Stąd udział informacji w programie „Polsat” był najwyższy spośród analizowanych.

W programie „TVN” wyemitowano 172 godziny audycji informacyjnych, które stanowiły 2% rocznego czasu nadawania programu w 2016 r. Na informację w programie „TVN” złożyły się codzienne serwisy informacyjne nadawane w godzinach największej oglądalności.

Elementy informacyjne, choć w mniejszym wymiarze czasowym były zawarte także w magazynie porannym typu morning show *Dzień dobry TVN* - oraz w jego wersji wakacyjnej *Dzień dobry wakacje* (rozmowy z zaproszonymi gośćmi, relacje reporterów, ciekawostki ze świata kultury i nauki, prognoza pogody, itp.). W 2016 r. wyemitowano 662 godziny tej audycji w programie „TVN”.

Telewizja „TV 4” nie emitowała audycji *stricte* informacyjnych w 2016 r., elementy informacyjne zawierał natomiast magazyn publicystyczny *Graffiti*, w którym prezentowane i omawiane były bieżące wydarzenia społeczne i polityczne. W ciągu roku „TV 4” wyemitowała ponad 24 godziny tej audycji i stanowiła ona ok. 0,3% rocznego czasu nadawania.

W programie „TV Puls” informacja stanowiła ponad 2,6% czasu nadawania i była obecna głównie w cotygodniowych magazynach dostarczających wiadomości z kraju i ze świata. Nadawca nie emitował codziennych serwisów informacyjnych w 2016 r. Funkcje informacyjne w programie „TV PULS” spełniała głównie audycja *Taki jest świat* zawierające przegląd wydarzeń ze świata oraz wiadomości polityczne, gospodarcze a także ciekawostki naukowe. W okresie objętym analizą nadano łącznie ok. 230 godzin informacji w tym programie.

Informacja była ważnym elementem ocenianych programów i zajmowała istotne miejsce w strukturze gatunkowej każdego z nich. Emitowana była w godzinach największej oglądalności. Najwięcej audycji informacyjnych nadano w programie „Polsat” mniej w telewizjach „TVN” oraz „TV PULS” a najmniej w „TV 4”.

2. Udostępnianie dóbr kultury i sztuki

Zadanie to było realizowane przede wszystkim poprzez emisję filmów. Oferta filmowa stanowiła główne tworzywo każdego z czterech programów i była zróżnicowana gatunkowo. Zawierała zarówno pozycje ambitne, nagradzane Oscarami oraz innymi nagrodami filmowymi, jak i propozycje z zakresu kultury popularnej – kino familijne, rodzinne itp.

W 2016 r., jak wynika ze szczegółowych danych nadawcy, w programie „Polsat” nadano 3.954 godziny filmu fabularnego, co stanowiło ponad 45% czasu nadawania programu, w tym filmy kinowe zajęły 1.205 godzin (prawie 14% czasu nadawania) a filmy animowane

335 godzin (niepełna 4%)). Film telewizyjny stanowił resztę, czyli 2.414 godzin, tj. ok. 28% czasu nadawania. W tym telenowełe zajęły 220 godzin, a *sitcomy* - 124 godziny.

W programie „Polsat” widz miał do wyboru wiele filmów oscarowych, m.in. *Slumdog, milioner z ulicy* – brytyjski melodramat w reżyserii w Danny’ego Boyle’a oparty na kanwie powieści indyjskiego pisarza Vikasa Swarupa, *Avatar* - film fantastycznonaukowy Jamesa Camerona czy thriller psychologiczny Darrena Afronskiego *Czarny łabędź*. W analizowanym okresie zaprezentowano w tym programie także wiele sprawdzonych znakomitych polskich produkcji jak np. *Nóż w wodzie* Romana Polańskiego z początków jego kariery jako reżysera czy *Jak rozpętałem II wojnę światową* Tadeusza Chmielewskiego.

W programie „TV PULS” filmy, zajęły więcej niż w Polsacie, bo ponad połowę (55%) rocznego czasu nadawania w 2016 r. Łącznie nadano 4 872 godziny filmu, głównie telewizyjnego (jednostkowy, seria, serial) – 4.746 godzin, w tym ponad 912 godz. telenowel i 428 godzin sitcomów. Znaczną część oferty filmowej w tym programie stanowił film animowany, którego nadano w sumie ok. 118 godzin (ponad 1,5% rocznego czasu nadawania).

W ofercie filmowej nadawcy znalazły się ekranizacje lektur szkolnych o wysokiej wartości artystycznej, filmy przygodowe oraz filmy animowane skierowane do dziecięcego odbiorcy, jak np. *Przygody kota Filemona* czy *Zaczarowany ołówek* czy seriale popularnonaukowe *Było sobie życie*, *Był sobie kosmos*. W telewizji „TV PULS” prezentowano również wiele filmów z dorobku kinematografii polskiej, jak np. *Lalka*, *Quo Vadis*, *Krzyżacy*.

W programie „TVN” filmy zajmowały mniej, bo 20% rocznego czasu nadawania. W 2016 r. nadano 1.759 godzin filmu fabularnego, w tym 1.092 godziny filmu kinowego (ponad 12 %) i 579 godzin filmu telewizyjnego (6,6%) oraz 88 godzin filmu animowanego (1%).

Na ofertę filmową „TVN” w analizowanym okresie złożyło się wiele znanych i cenionych przez widzów tytułów. *Gwiezdne wojny*, *Star Trek*, *Grawitacja*, *Sherlock Holmes*, *Indiana Jones Królestwo i Kryształowej Czaszki*, *Indiana Jones i świątynia przeznaczenia*, *Ciekawy przypadek Benjamina Buttona* czy *Hobbit - bitwa pięciu armii* to tylko niektóre przykłady ambitnego światowego kina oferowanego widzom w godzinach największej oglądalności. Nadano również blisko 234 godziny filmów komediowych z dobrą obsadą aktorską, a wśród nich m.in. *Forrest Gump* czy *Moje wielkie greckie wesele*. Znaczącą część filmu w „TVN” stanowiło kino europejskie (ponad 138 godzin), w tym kino polskie (128 godzin). W ofercie filmowej znalazły się rzadkie a wartościowe pozycje takie jak np. *musicale*. W ciągu roku wyemitowano ponad 7 godzin musicali.

W programie „TV 4” filmy zajmowały ponad 46% czasu nadawania w 2016 r. W sumie nadano 4.068 godzin filmu fabularnego, w tym 1.022 godziny filmu kinowego (11,7% rocznego czasu nadawania), 682 godziny filmu animowanego (7,8% rocznego czasu nadawania) i 2.364 godziny filmu telewizyjnego (w tym telenowełe - 751 godzin).

W analizowanym okresie wyemitowano w tym programie wiele tytułów, nagrodzonych Oskarami i Złotym Globami należących do klasyki filmu, między innymi: *Lepiej być nie może*, *W pułapce wojny*, *Żelazna dama*, *Whiplash*. Znaczną część programu zajmowały znane i lubiane filmy animowane skierowane do dziecięcej widowni należące do klasyki gatunku m.in. z serii *Tom i Jerry* czy *Scooby Doo*.

Podsumowując, oferta filmowa w analizowanych programach była zróżnicowana pod względem ilościowym i jakościowym. Najwięcej filmów ogółem nadano w programie „TV PULS” zaś filmów kinowych w programach „Polsat”, „TV 4” i „TVN”. Domeną telewizji „TV 4”

w analizowanym okresie były filmy animowane, których w tym programie wyemitowano więcej niż w pozostałych.

W zakresie udostępniania dóbr kultury istotną rolę spełniały również formy udostępniające i propagujące muzykę, głównie muzykę rozrywkową w tym transmisje festiwali i koncertów.

W analizowanym okresie w „Polsacie” nadano w tej kategorii m.in. transmisję festiwalu *Polsat Super Hit Festiwal* promującego polską muzykę rozrywkową, który zastąpił *Sopot Top Trendy*. Sopot gościł znanych i utytułowanych artystów. W drugim dniu Festiwalu, kiedy gwiazdy polskiej sceny muzyki rozrywkowej zwykle prezentują dorobek muzyczny w formie specjalnych jubileuszowych koncertów monograficznych, z okazji czterdziestolecia pracy artystycznej, wystąpił Zbigniew Wodecki.

Taneczne przeboje lata w wykonaniu młodych polskich artystów m.in. Antka Smykiewicza, Sylwii Grzeszczak czy Margaret transmitowano na antenie „Polsatu” z kieleckiego amfiteatru Kadzielnia.

W koncercie *Legenda polskiego popu* transmitowanym z Łodzi artyści wykonywali największe hity lat 90-tych, jak np. utwory *Ruchome piaski* czy *Statki na niebie*.

Transmisja w „Polsacie” wrześniowego koncertu z PGE Narodowy pt. *Roztańczony PGE Narodowy* z udziałem polskich gwiazd oraz znamienitych zagranicznych gości, m.in. zespołu Alphaville i Boney M. przypomniała polskiej publiczności najbardziej znane przeboje należące do klasyki muzyki disco i dance.

W „Polsacie” tradycją stały się również koncerty kolęd z okazji Świąt Bożego Narodzenia, podczas których najpiękniejsze polskie kolędy śpiewają popularni polscy wykonawcy. W audycji pt. *Kolędowanie z Fundacją Polsat* wystąpili m.in. Anna Wyszkonil i zespół Arka Noego.

Na uwagę zasługuje również transmisja *Sylwestrowej Mocy Przebojów* z Katowic udziałem polskich i zagranicznych gwiazd, które wystąpiły z największymi hitami dekady lat 80. Gościem specjalnym był Thomas Anders z zespołu Modern Talking, który przypomniał największe przeboje tej grupy.

Ważnym wydarzeniem na antenie „Polsatu” był koncert z okazji Świątowych Dni Młodzieży *Wiara Nadzieja Miłość* z udziałem m.in. Zbigniewa Wodeckiego, Muńka Staszczyka, Piotra Rubika. Artystom towarzyszył m.in. Chór Gaudium Uniwersytetu Warszawskiego, Chór Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu i Chór Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Lądowych. W programie „TVN” w tej kategorii nadano ponad 4,5 - godzinną transmisję z koncertu *Hello 2017! #sylwester warszawa*, w którym wzięły udział największe gwiazdy światowej i polskiej muzyki rozrywkowej, a także blisko 4 - godzinną transmisję z Koszalina z wydarzenia muzycznego *Morze przebojów! Koszalin, koncert* oraz transmisję *Bożonarodzeniowego Koncertu Kolęd w Bydgoszczy* (prawie 2 godziny). Na uwagę zasługują również relacje w tym programie z innych wydarzeń muzycznych i kulturalnych (łącznie czas emisji w 2016 r. wyniósł ok. 15 godz.). W analizie szczególnie uwzględniono koncerty, z uwagi na ich wyjątkowe znaczenie dla realizacji zadania, natomiast łącznie prezentacje muzyki rozrywkowej w programach, uwzględniając listy przebojów czy audycje rozrywkowe typu talent show oraz inne audycje muzyczne przekraczały znacznie podane limity czasowe.

W programie „TV 4” w zasadzie nie nadawano koncertów natomiast muzyka rozrywkowa była obecna w audycjach - wyjątkiem były dwie powtórkowe retransmisje znakomitych świątecznych koncertów Michaela Buble’a z 2011 i 2012 r. (zajął razem blisko 3 godz.).

W audycjach *Top 10* i *Polsat Superhit Festiwal 2016 news* prezentowano również muzykę rozrywkową oraz nadawano relacje z festiwali muzycznych. Zajęły one łącznie 445 godzin tj. około 5% rocznego czasu nadawania. Podobnie w programie „TV PULS” muzyka rozrywkowa była obecna w audycjach (np. pt. *Szalone fabryki polskiej muzyki*). Emitowano ją w mniejszym wymiarze bo przez ok. 16 godzin w ciągu roku.

3. Ułatwianie korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki

Zadanie to było realizowane w filmach i serialach dokumentalnych o różnorodnej tematyce - przyrodniczej, historycznej, audycjach popularnonaukowych oraz transmisjach i retransmisjach meczów, zawodów i imprez sportowych. W zależności od programu dominowały bądź transmisje sportowe, jak w programie „Polsat” bądź dokument jak w programie „TV PULS”.

W programie „TV PULS” nadano około 1000 godzin filmu dokumentalnego, tj. ok. 11,5% programu w 2016 r. Pod względem gatunkowym pozycje nadawane w „TV Puls” były to przede wszystkim telenowele dokumentalne, mniej czasu poświęcono na nadawanie filmów popularnonaukowych (ok. 3,5 godziny) czy reportażu (3 godziny).

Jednostkowe filmy dokumentalne były rzadkością i w tej kategorii można wymienić film dotyczący katastrofy smoleńskiej – *Anatomia upadku 2*. Przeważającą część czasu zajmowały serie dokumentalne i paradokumentalne polskie i zagraniczne (m.in. w *Terapii szokowej* - przybliżono amerykański projekt resocjalizacyjny mający na celu zapobieganie przestępczości wśród nieletnich a w polskiej produkcji *Na jedwabnym szlaku* pokazano Chiny widziane oczami wokalistów koncertującego tam polskiego zespołu disco polo).

„TV PULS” emitowała również w 2016 r. cykl podróżniczy Wojciecha Cejrowskiego *Boso przez świat* – mający minireportaże z różnych egzotycznych zakątków świata – w którym autor w swoisty sposób przybliżył kulturę i zwyczaje mieszkańców m.in. Meksyku, Brazylii, Ekwadoru czy Gambii.

W programie „TV 4” w 2016 r. nadano 240 godzin filmu dokumentalnego, który zajął blisko 3% rocznego czasu nadawania. Tematem filmów dokumentalnych w tym programie była przede wszystkim popularyzacja zagadnień naukowych i historycznych. Telewizja „TV 4” emitowała również audycję popularnonaukową *Galileo*, w której przybliżano widzom podstawy nauk przyrodniczych i popularyzowano najnowszą wiedzę z różnych dziedzin np. z zakresu klonowania czy techniki drukowania w 3d przywołując często przykłady - nadano łącznie ok. 390 godzin tej audycji w 2016 r.

„Polsat” i „TVN” emitowały filmy dokumentalne sporadycznie: „Polsat” – 46 godz. tj. 0,5% (głównie reportaż - 42 godz.), natomiast „TVN” w sumie ok. 11 godzin tj. 0,1% rocznego programu w 2016 r. (w tym reportaż 8 godz.).

„Polsat” realizował zadanie przede wszystkim poprzez ułatwianie korzystania ze sportu. W sferze propagowania sportu główną rolę spełniały w tym programie liczne transmisje i retransmisje zawodów sportowych. W 2016 r. nadano 178 godzin audycji sportowych, które zajęły ponad 2% rocznego czasu nadawania. Były to głównie transmisje i retransmisje meczów siatkówki (World Grand Prix 2016, Liga Światowa, Polska Liga Siatkówki, Puchar Polski w siatkówce mężczyzn), meczów piłki nożnej EURO 2016, Pucharu Polski w piłce nożnej oraz innych zawodów i imprez sportowych (łącznie 170 godzin). Resztę czasu przeznaczonego na sport w Polsce zajęły informacje i magazyny sportowe.

Sport zajmował ponad 1,7% rocznego programu „TV 4” (ok. 149 godzin). Były to głównie informacje i magazyny sportowe (100 godz.) - magazyn piłkarski, magazyn lekkoatletyczny, magazyn golfowy, magazyn sportów walki. Transmisji i retransmisji sportowych nadano w tym programie nieco więcej niż w latach ubiegłych bo ok. 50 godzin i były to głównie transmisje z eliminacji do ME w piłce nożnej.

W programie „TVN” nie nadawano transmisji i retransmisji zawodów sportowych za wyjątkiem relacji z Rajdu Dakar 2016, które zajęły ok. 3,5 godziny. Sport prezentowany był przede wszystkim w informacjach i magazynach sportowych, których wyemitowano ponad 20 godzin. Łączny czas emisji sportu w tym programie wyniósł ok. 24 godziny tj. 0,3 % czasu nadawania programu w 2016 roku.

W programie „TV PULS” nie emitowano audycji sportowych w 2016 r.

Szczególnie liczne były natomiast w analizowanych programach audycje o charakterze poradnikowym, do których należy zaliczyć audycje kulinarne, dotyczące medycyny, ekonomii, wychowywania dzieci. Chociaż trudno je uznać za audycje stricte edukacyjne, to jednak zawierały one elementy popularyzujące wiedzę, co nadawcy podkreślali w swoich sprawozdaniach do KRRiT.

4. Upowszechnianie edukacji obywatelskiej

Zgodnie z Kartą Edukacji Obywatelskiej i Edukacji o Prawach Człowieka Rady Europy Edukacja obywatelska oznacza edukację, szkolenia, podnoszenie świadomości, informowanie oraz działania, których celem jest wyposażenie uczących się w wiedzę, umiejętności oraz kształtowanie ich postaw mających wzmacniać realizację oraz obronę praw i obowiązków, poszanowanie różnorodności wraz z odgrywaniem aktywnej roli w społeczeństwie demokratycznym przy jednoczesnym promowaniu i ochronie demokracji oraz rządów prawa.

Realizacja tego zadania w wymiarze *stricte* edukacyjnym stanowi domenę mediów publicznych, w mediach koncesjonowanych elementów edukacji obywatelskiej można się dopatrzeć w sferze podnoszenia świadomości obywatelskiej dotyczącej funkcjonowania obywateli w państwie demokratycznym, ich praw i obowiązków.

Elementy tak rozumianej edukacji obywatelskiej zawierały audycje „Polsatu” – *Państwo w państwie* oraz *Interwencja*. Audycje te były poświęcone nagłaśnianiu patologii, które powstają w relacjach państwo – obywatel oraz wspieraniu obywateli w dochodzeniu swoich praw, np. w walce z nieuczciwymi pracodawcami czy urzędami.

W audycji *Państwo w państwie* nagłaśniane są przypadki nadużywania prawa, korupcji i nepotyzmu wobec przedsiębiorców. Szczególną uwagę zwracano w niej na uświadamianie obywatelom ich praw, czemu służyła kontaktowa formuła audycji m.in. dyżury redakcyjne dla widzów z udziałem ekspertów.

Z kolei w serialu paradokumentalnym *Poznaj swoje prawa* opartym na kanwie prawdziwych sporów prawnych bohaterom w gąszczu przepisów pomagali poruszać się prawdziwi prawnicy.

W programie „TV 4” do tej kategorii audycji, oprócz wspomnianej już *Interwencji*, należy zaliczyć *Drogówkę* promującą bezpieczne zachowania na drodze i ukazującą skutki łamania przepisów ruchu drogowego.

Elementy szeroko rozumianej edukacji obywatelskiej odnaleźć można w programie „TVN” w magazynie *Uwaga*, w którym również podejmowano problemy różnego rodzaju patologii w życiu publicznym. Podobne funkcje pełni od lat magazyn interwencyjny *Superwizjer TVN*. Autorzy programu zajmujący się dziennikarstwem śledczym, pokazują korupcję władzy, błędy wymiaru sprawiedliwości, afery gospodarcze. Szlachetne postawy i zachowania prospołeczne ludzi promowano natomiast w audycji *Efekt Domina*.

VII. Wyniki oceny realizacji transmisji obowiązkowej przez operatorów

Wszystkie podmioty rozprawdzające programy, które zostały wezwane do nadesłania informacji o realizacji obowiązku *must-carry* (w trybie art. 10 u.r.t.) nadesłały odpowiedzi.

Pytanie skierowane do ITI Neovision S.A. dotyczyło usługi nc+ oraz „Telewizja na kartę” – usługa, której odbiór jest możliwy za pomocą urządzeń technicznych oferowanych przez podmiot Cyfrowy Dom Sp. z o.o. W przypadku Orange Polska S.A. pytanie dotyczyło usługi świadczonej satelitarnej oraz drogą kablową TVoADSL.

UPC Polska Sp. z o.o. poinformowała, że dla abonentów w Namysłowie, odbierających programy w technologii analogowej nie jest dostępny program TVP Opole. Spółka zapowiedziała wprowadzenie programu do oferty do połowy czerwca 2017 r. W wyjaśnieniach z dnia 20 lipca 2017 r. UPC Polska Sp. z o.o. zawiadomiono o dostosowaniu oferty do wymogów u.r.t.

Warto w tym miejscu przypomnieć, że w art. 43 ust. 1 oraz art. 43a ust. 3 pkt 1 u.r.t. wskazuje się jedynie, że programy określone w tych przepisach mają być przez operatora rozprawdzane – ustawa nie wskazuje technologii rozprawdzania omawianych programów. W uzasadnieniu projektu ustawy z dnia 25 marca 2011 r. o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz niektórych innych ustaw, którą wprowadzono definicję rozprawdzania w obecnym brzmieniu wskazuje się jedynie, że „proponowana definicja zapewnia, iż jako rozprawdzanie traktowane będzie każde przejmowanie rozpowszechnionego programu w całości i bez zmian oraz równoczesne, wtórne jego rozpowszechnianie, niezależnie od technologii i sposobu pierwotnego rozpowszechniania tego programu. Bez znaczenia będzie również technologia i sposób rozprawdzania.”

Pozostałe podmioty rozprawdzające programy poinformowały, że realizują obowiązek określony w art. 43 ust. 1 u.r.t..

VIII. Wyniki oceny realizacji zasady must-offer przez nadawców określonych w art. 43. ust. 1 u.r.t.

1. TVN S.A. nadawca programu „TVN”

Pismem z dnia 2 czerwca 2017 r. TVN S.A. poinformował, że „konsekwentnie stoi na stanowisku, że - na gruncie ustawy o radiofonii i telewizji odnośnie reżimu *must-carry/must-offer* - podstawowe znaczenie ma rozróżnienie rozprawdzania w sieci telekomunikacyjnej

oraz w systemie teleinformatycznym (Internecie). Brzmienie przepisów art. 43 i 43a ustawy nie pozostawia wątpliwości, że reżimem tzw. *must-offer/must-carry* objęto nie wszystkich operatorów rozprowadzających programy telewizyjne, a jedynie tych, którzy dokonują tego w sieci telekomunikacyjnej.” Nadawca wskazał także, że realizuje obowiązek wskazany w art. 43 ust. 2. TVN S.A. poinformował, że w 2016 r. udzielił zgód na rozprowadzanie programu „TVN” (w formie umów licencyjnych lub zgód na reemisję) dla około 40 operatorów sieci telekomunikacyjnych, a w 2017 r. (do czerwca) - dla około 15 operatorów.

2. Telewizja Puls Sp. z o.o. nadawca programu „TV PULS”

Pismem z dnia 31 maja 2017 r. Telewizja Puls Sp. z o.o. poinformowała, że nie ma zwyczaju odmawiania zgody operatorom, którzy „zwracając się o udzielenie wspomnianej zgody, wykazują, że prowadzą działalność rozprowadzania programów w sieci telekomunikacyjnej, czyli operatorów którzy posiadają własność urządzeń nadawczych i końcowych przeznaczonych dla użytkowników, a także dysponują prawem do wykorzystania sieci telekomunikacyjnej”. Według nadawcy „przymiotu tego nie spełniają dostawcy usług dodatkowych tzw. OTTs, których działalność polega wyłącznie na dostarczeniu aplikacji zapewniających wymianę ruchu, często w systemie otwartym. Jednocześnie jest oczywiste, że nadawca nie może przekazać więcej praw niż sam posiada, co oznacza, że jeśli nabył licencję do audycji na rozpowszechnianie jej na terytorium Polski to nie może jej naruszyć poprzez dopuszczenie do sytuacji gdy dana audycja znajdzie się w otwartym internecie. Przez taki akt nadawca popadłby w czyn niedozwolony i naruszyłby warunki zawartej umowy co grozi mu oczywistą odpowiedzialnością nie tylko majątkową ale i karną.”

3. Telewizja Polsat Sp. z o.o. nadawca programów „Polsat” i „TV 4”

Pismem z dnia 2 czerwca 2017 r. Telewizja Polsat Sp. z o.o. poinformowała, że realizuje obowiązek określony w art. 43 ust. 2 i udziela na bieżąco zgód uprawnionym operatorom na rozprowadzanie programów „Polsat” i „TV 4” w sieciach telekomunikacyjnych. Nadawca poinformował, że w 2016 r. udzielił ponad 400 takich licencji na każdy program.

Spółka wskazała, że w praktyce stosowania art. 43 ust. 2 pojawił się problem polegający na żądaniu „udzielania licencji podmiotom nieuprawnionym tj. podmiotom udostępniającym treści audiowizualne w Internecie, lub żądaniu przez podmioty uprawnione udzielenia licencji w szerszym zakresie niż nabyty przez nas, zgodnie z racjonalnością ekonomiczną, prawa.”

4. Telewizja Polska S.A. nadawca programów „TVP 1”, „TVP 2” i programów regionalnych TVP

Telewizja Polska S.A. pismem z dnia 14 września 2017 r. poinformowała, że realizuje obowiązek ustawowy odnoszący się do rozprowadzania programów „Telewizja Polska I”, „Telewizja Polska II” i jednego regionalnego programu telewizyjnego w drodze zawierania umów licencyjnych na reemisję sygnału”.

TVP S.A. wskazała, że zapisy w umowach z operatorami zawierają „zapewnienie nieodpłatnej licencji na niewyłączną reemisję programów w sieci na terytorium RP dotyczącą kanałów „Telewizja Polska I”, „Telewizja Polska II” i jednego regionalnego programu telewizyjnego, dla każdego operatora zgłaszającego takie zapotrzebowanie do Telewizji Polskiej S.A.; zobowiązanie operatora do korzystania z udzielonej licencji zgodnie z art. 43 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, następującym zapisem: „Korzystając z udzielonej licencji, licencjobiorca wprowadzał będzie Programy do Sieci zgodnie z art. 43 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji””.

Jednocześnie wskazano, że kwestia stosowania art. 43 ust. 1 u.r.t., w ocenie TVP S.A. budzi szereg wątpliwości oraz trudności i wymaga szerszej dyskusji.

IX. Zarys problematyki związanej z udostępnianiem programów przez nadawców (realizacja art. 43 ust. 2)

Nadawcy objęci obowiązkiem *must-offer* wskazywali, że skuteczność technicznych środków zabezpieczeń mających na celu ograniczenie dystrybucji sygnału telewizyjnego poprzez sieć Internet, tak by był on dostępny jedynie z terytorium RP, jest niewystarczająca. Dodatkowo nadawcy informowali, że nie posiadają praw do eksploatacji audycji w Internecie i w związku z powyższym nie mogą zgodzić się na rozprowadzanie programów określonych w art. 43 ust. 1 u.r.t. przez podmioty świadczące usługę rozprowadzania programów za pośrednictwem sieci Internet. Wskazywali, że zgodnie z art. 43 ust. 2 u.r.t., nadawca, który rozpowszechnia program, wymieniony w ust. 1, nie może odmówić zgody na rozprowadzanie tego programu operatorowi rozprowadzającemu program w sieci telekomunikacyjnej, co nie jest nie ich zdaniem tożsame z dostarczaniem programów w systemie teleinformatycznym (Internecie).

Odmienne zdania są podmioty rozprowadzające programy w Internecie².

W 2016 r. pojawił się kolejny problem związany z realizacją zasady *must-offer* przez nadawców. Operatorzy rozprowadzający programy spotykają się z odmową wyrażenia zgody na rozprowadzanie programów określonych w art. 43 ust. 1 u.r.t. w sytuacji, gdy oferta jest kierowana do podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. W ocenie nadawców istnieją podstawy do rozróżniania sytuacji operatorów będących osobami prywatnymi od sytuacji operatorów rozprowadzających programy do abonentów prowadzących działalność gospodarczą i umożliwiających zbiorowy odbiór programów.

W ocenie KRRiT nie istnieją podstawy do rozróżniania sytuacji operatorów rozprowadzających programy, w rozumieniu przepisów u.r.t. w tym w zakresie tzw. zasad

² Szerzej w sprawie problemu napisano w Rozdziale X.

must-carry/must-offer, w zależności od podmiotów, do których rozprowadzany jest przez nich program³.

X. Wnioski

1. Problemy z realizacją obowiązku określonego w art. 43 ust. 3 u.r.t.

W raporcie z realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 43 ust. 3 u.r.t. z 2011 r., KRRiT wskazała i dalej podtrzymuje, że Ustawodawca nałożył na Przewodniczącego KRRiT obowiązek oceny realizacji obowiązku transmisji obowiązkowej określonej w art. 43. ust. 1 nie dając skutecznych narzędzi do realizacji tego obowiązku.

Jedynym narzędziem jaki pozostaje do dyspozycji Przewodniczącego KRRiT jest art. 10. ust. 2 u.r.t., wskazujący, że Przewodniczący KRRiT może żądać od dostawcy usługi medialnej przedstawienia materiałów, dokumentów i udzielenia wyjaśnień w zakresie niezbędnym dla kontroli zgodności działania tego dostawcy z przepisami u.r.t., warunkami koncesji lub wiążącymi go aktami samoregulacji.

Dla potrzeb oceny realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 43. ust. 1 u.r.t. jest to narzędzie nieefektywne i wzbudzające duże kontrowersje wśród osób reprezentujących podmioty poddawane ocenie.

KRRiT nie ma ustawowego upoważnienia do domagania się od nadawców raportowania w zakresie dostarczania przez ich programy „informacji, udostępniania dóbr kultury i sztuki, ułatwiania korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki i upowszechniania edukacji obywatelskiej”.

Zgodnie z art. 21. ust. 3 u.r.t. jednostki publicznej radiofonii i telewizji opracowują corocznie, w porozumieniu z KRRiT, plany finansowo-programowe przedsięwzięć w zakresie realizacji zadań, o których mowa w art. 21. ust. 1 i 1a, wymagających finansowania ze środków publicznych, z uwzględnieniem części kosztów funkcjonowania i rozwoju tych jednostek.

Sprawozdania z realizacji planów finansowo-programowych są corocznie przedkładane KRRiT.

Zadania określone w art. 21. ust. 1 i 1a to realizacja misji publicznej, oferowanie, na zasadach określonych w u.r.t., całemu społeczeństwu i poszczególnym jego częściom, zróżnicowanych programów i innych usług w zakresie informacji, publicystyki, kultury, rozrywki, edukacji i sportu, cechujących się pluralizmem, bezstronnością, wyważeniem i niezależnością oraz innowacyjnością, wysoką jakością i integralnością przekazu.

³ Szerzej w sprawie omawianej kwestii napisano w Rozdziale X.

2. Możliwość zastąpienia zasady *must-carry/must-offer* zasadą *findability*

Wprowadzenie ogólnodostępnej telewizji cyfrowej pozwala na rozważenie zniesienia zasady *must-carry/must-offer* i zastąpienie jej zasadą *findability* (zdolność do bycia odnalezionym) obejmującą jedynie programy nadawcy publicznego finansowane z daniny publicznej.

Obowiązek mógłby obejmować:

- elektroniczne przewodniki po programach (pierwsze miejsca w EPG),
- dystrybuowane przez operatorów dekodery (programy objęte zasadą powinny być programowane przez dystrybutora lub na jego zlecenie na pierwszych miejscach),
- obowiązek uporządkowania programów przez podmiot rozprowadzający w takiej kolejności, by wskazane przez KRRiT programy nadawcy publicznego były umieszczane w pierwszych kanałach dostarczanej oferty programowej.

Wprowadzenie zasady *findability* umożliwiłoby sprawne wyszukania danej audiowizualnej usługi medialnej z oferty usług oferowanych na poszczególnych platformach.

Zastąpienie transmisji obowiązkowej zasadą „bycia odnalezionym” ma swoje uzasadnienie jeżeli spojrzeć się na pokrycie ludnościowe usługami naziemnej telewizji cyfrowej:

	odbiór stacjonarny		odbiór przenośny	
	ludność	obszar	ludność	obszar
MUX 3	99,8%	99,3%	87,1%	76,4%
MUX 2	98,8%	97,6%	75,5%	61,6%

Programy objęte obecnie zasadą *must-carry/must-offer* mają ponad ok 99% pokrycie ludnościowe. Tym samym pozwala to traktować usługi płatnych platform telewizyjnych jako usługi suplementarne wobec usług naziemnej telewizji cyfrowej.

3. Problemy związane z realizacją art. 43 ust. 2 u.r.t. (zasada *must-offer*)

Podstawowym problemem, na który wskazali nadawcy jest działalność podmiotów rozprowadzających programy w systemie teleinformatycznym (Internecie).

Jednym z kluczowych problemów jest, brak jednoznacznych i nie budzących wątpliwości przepisów, przesądzających czy podmiot oferujący odbiorcom programy poprzez sieć Internet jest operatorem rozprowadzającym programy w sieci telekomunikacyjnej, czy też dostawcą usług w systemie teleinformatycznym.

Podmioty świadczące tego typu usługi stoją na stanowisku, że jako wpisani do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych są operatorami sieci telekomunikacyjnej świadczącymi usługę rozprowadzania programów.

Nadawcy podnoszą z kolei, że podmioty te świadczą usługi nie w ramach sieci telekomunikacyjnej, której są operatorem, ale przy wykorzystaniu systemów teleinformatycznych (przy wykorzystaniu własnych narzędzi oraz publicznej sieci Internet).

W związku z tym pojawiają się wątpliwości interpretacyjne dotyczące ustalenia zakresu znaczeniowego pojęcia operatora rozprowadzającego program w sieci telekomunikacyjnej.

KRRiT wskazuje, że system teleinformatyczny zawiera w sobie sieć telekomunikacyjną. Z tego też należy względu przyjąć, że wszelkie regulacje dotyczące o systemów teleinformatycznych są tylko uzupełnieniem przepisów o sieci telekomunikacyjnej.

Za istotny problem należy uznać brak, po stronie nadawców, praw autorskich i praw pokrewnych na eksploatawanie poszczególnych audycji lub innych przekazów w systemie teleinformatycznym (Internecie). W związku z tym, że u.r.t. nie zawiera żadnych odniesień w tej materii, należy w tym zakresie posłkować się przepisami ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz zasadą *nemo plus iuris in alium transferre potest quam ipse habet* (nikt nie może przenieść na drugą osobę więcej praw, aniżeli sam posiada).

Należy jednak przypomnieć cytowane już w materiale uzasadnienie do projektu ustawy z dnia 25 marca 2011 r. o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz niektórych innych ustaw, którą wprowadzono definicję rozprowadzania w obecnym brzmieniu – wskazano tam, że bez znaczenia jest technologia i sposób rozprowadzania programów.

Nadawcy podnoszą również kwestię stosowania wykładni proeuropejskiej i jej nadrzędności w stosunku do prawa krajowego, w związku z tym że zasada *must-carry* w prawie unijnym (dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/22/WE o usłudze powszechnej), jako wyjątek od gwarantowanej najwyższymi aktami wolności prowadzenia działalności gospodarczej, jest obwarowana kilkoma obostrzeniami – musi realizować doniosły społecznie cel jakim jest zapewnienie dostępu do usługi powszechnej użytkownikom końcowym sieci, w przypadku gdy znacząca liczba użytkowników końcowych takiej sieci wykorzystuje ją jako swój główny sposób odbierania audycji radiowych i telewizyjnych. Warunkiem podstawowym – jak podnoszą nadawcy – kwalifikującym prawidłowość tej regulacji jest tzw. kryterium ilościowe (takie podejście potwierdza też orzecznictwo TSUE). Zdaniem nadawców, pomimo faktu, że krajowy ustawodawca zdecydował się na odmienne uregulowanie tej zasady i brak jest w art. 43 u.r.t. kryterium ilościowego, to w przypadku rozbieżności pomiędzy ustawodawstwem krajowym, a unijnym należy posłkować się wykładnią proeuropejską.

Zdaniem nadawców, przyjęty przez podmioty dostarczające programy telewizyjne przez Internet model biznesowy – polegający m.in. na oferowaniu programu bez opłat ze strony klientów, ale poprzedzaniu reemisji programu emisją własnych przekazów reklamowych – nie spełnia warunku równoczesności rozpowszechniania programu i wprowadza w ten sposób zmiany do rozprowadzanego programu.

Nadawcy wskazują także na praktykę podmiotów rozprowadzających w sieci Internet oferowania programów w jakości „dobrej” (w wersji nieodpłatnej) oraz jakości „bardzo

dobrej” (w wersji odpłatnej). Zdaniem nadawców poprzez stopniowanie jakości obrazu, a nawet celowe pogarszanie tej jakości w ofercie bezpłatnej, wprowadzane są zmiany w rozprowadzanych programach – tym samym podmiot rozprowadzający program nie realizuje ustawowej definicji rozprowadzania.

Omawiany problem będzie się nasilał ze względu, na rozwój infrastruktury informatycznej oraz coraz większe zainteresowanie rozpoczęciem działalności polegającej na dostarczaniu programów telewizyjnych w systemie Internet. Rozwój tej formy działalności jest naturalną konsekwencją rozwoju technologii informatycznych oraz sposobu konsumpcji mediów przez młode osoby. Coraz częściej tablet, laptop lub smartfon jest dla nich pierwszym ekranem w domu, zastępując tradycyjny model oglądania telewizji.

Należy wskazać, że Polska nie jest jedynym państwem, w którym nadawcy mają problem z udostępnianiem programów operatorom rozprowadzających programy w internecie. Obecnie przed Trybunałem Sprawiedliwości UE toczy się postępowanie w sprawie C-298/17 France Televisions (telekomunikacja - obowiązek rozpowszechniania niektórych usług radiowych lub telewizyjnych przez przedsiębiorstwo oferujące oglądanie programów bezpośredniej transmisji strumieniowej w Internecie). W związku z wątpliwościami powstałymi na tle przepisu art. 31 dyrektywy o usłudze powszechnej (zaimplementowanego do ustawy o radiofonii i telewizji w art. 43 i 43a), Conseil d'Etat (Francja) zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości UE m.in. z pytaniem - „Czy przedsiębiorstwo oferujące oglądanie programów telewizyjnych w bezpośredniej transmisji strumieniowej w Internecie należy, z tego tylko powodu, uważać za przedsiębiorstwo będące operatorem sieci łączności elektronicznej wykorzystywanej do rozpowszechniania audycji radiowych i telewizyjnych wśród ogółu obywateli w rozumieniu art. 31 ust. 1 dyrektyw 2002/22/WE z dnia 7 marca 2002 r.

W sprawie, której dotyczy postępowanie, spółka Playmédia oferuje oglądanie programów telewizyjnych w bezpośredniej transmisji strumieniowej na stronie internetowej oraz uzyskuje wynagrodzenie głównie z emisji reklam poprzedzających to oglądanie i mu towarzyszących. Spółka uważa, iż przysługuje jej prawo rozpowszechniania programów redagowanych przez spółkę France Télévisions.

Kwestie dalszego funkcjonowania zasady *must-carry* i *must-offer* oraz związanych z tym kwestii praw autorskich i praw pokrewnych dotyczących rozprowadzania w Internecie, powinny zostać uregulowane ustawowo.

Kolejnym problemem, który pojawił się w pracach KRRiT, jest rozprowadzanie programów do abonentów prowadzących działalność gospodarczą.

Nadawcy zwracają uwagę na brak pełni praw autorskich na wszystkich polach eksploatacji utworów wchodzących w skład rozpowszechnianych programów. Wskazywano, że nadawca „nie posiada pełni praw autorskich na wszystkich polach eksploatacji tychże utworów a jedynie licencje ustanawiane często na prawie amerykańskim bądź angielskim, specyfika tych systemów prawnych uniemożliwia udzielanie osobom trzecim licencji na rozprowadzanie programów telewizyjnych do grup podmiotów tradycyjnie specjalnie traktowanych w obrocie prawami autorskimi takimi jak na przykład hotele, samoloty, przedsiębiorstwa, ze względu na precyzyjną monetyzację pól związanych z prowadzeniem przez odbiorców treści audiowizualnych działalności biznesowej i dodatkowych przychodów z tym związanych.”

Zdaniem niektórych podmiotów, na podstawie przepisów dyrektywy 2002/22/WE oraz stanowiska wyrażonego w uzasadnieniu do ustawy z dnia 30 czerwca 2011 r. o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej, obowiązek *must-offer*, „nie dotyczy operatorów rozprowadzających programy do podmiotów umożliwiających zbiorowy odbiór programów (puby, hotele, restauracje, szpitale itp.). Obowiązek *must-offer* obciąża nadawcę jedynie wtedy, gdy bezpłatne rozprowadzanie programów jest niezbędne do realizacji celów leżących w interesie ogólnym. (...) Przy braku wskazania w ustawie o radiofonii i telewizji definicji pojęcia operatora, chcąc ustalić zakres podmiotów objętych zasadą *must-carry*, należy przyjąć, że chodzi tu o te podmioty, które dokonują rozpowszechniania wśród ogółu obywateli kanałów radiowych lub telewizyjnych, w przypadku gdy dla znacznej liczby użytkowników końcowych ich sieci są głównym sposobem odbierania kanałów radiowych i telewizyjnych, co bez wątpienia obejmuje sieci nadawcze kablowe umożliwiające dostęp w miejscu zamieszkania użytkownika, sieci satelitarne i naziemne, a wyłącza te podmioty, które dostarczają programy użytkownikom oferującym zbiorowy odbiór programów”.

KRRiT stoi na odmiennym stanowisku - nie istnieją podstawy do rozróżniania sytuacji operatorów rozprowadzających programy, w rozumieniu przepisów u.r.t. w tym w zakresie zasad *must-carry/must-offer*, w zależności od podmiotów, do których rozprowadzany jest przez nich program. Zarówno art. 43 u.r.t., jak i inne przepisy, które mogą być brane pod uwagę przy jego wykładni, nie wyłączają jego zastosowania w sytuacji, gdy operator rozprowadza programy do podmiotów prowadzących działalność gospodarczą (hotele, szpitale, zakłady karne itp.).

Należy wskazać, że 16 lutego 2017 r. zapadł wyrok w sprawie C-641/15 (Verwertungsgesellschaft Rundfunk GmbH/ Hettegger Hotel Edelweiss GmbH). Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził, że „Artykuł 8 ust. 3 dyrektywy 2006/115/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie prawa najmu i użyczenia oraz niektórych praw pokrewnych prawu autorskiemu w zakresie własności intelektualnej należy interpretować w ten sposób, że udostępnianie programów telewizyjnych i radiowych za pośrednictwem odbiorników telewizyjnych zainstalowanych w pokojach hotelowych nie stanowi udostępniania dokonywanego w miejscu dostępnym publicznie za opłatą.”

Jak wskazał Departament Prawny Biura KRRiT analizując obecnie obowiązujące przepisy, **co od zasady brak praw - po stronie nadawców - praw autorskich i praw pokrewnych do poszczególnych audycji i innych przekazów na danym polu eksploatacji, na gruncie obowiązujących przepisów nie powinien stanowić podstawy dla Przewodniczącego KRRiT do odmowy wezwania nadawcy do udostępnienia programu na podstawie art. 43a ust. 2 u.r.t.**

4. Pozostałe problemy

Stanowisko KRRiT z 30 lipca 2013 r. jest już drugim stanowiskiem w sprawie interpretacji art. 43 u.r.t.. Pierwsze, z dnia 17 listopada 2011 r., dotyczyło problematyki związanej z praktyką oferowania przez operatorów pakietów o różnej zawartości programowej, a tym samym zróżnicowanych cenowo. KRRiT zwracała uwagę, że art. 43. ust. 1 u.r.t. wskazuje, że operator „...jest obowiązany do rozprowadzania programów...”, co zdaniem KRRiT oznacza konieczność zapewnienia dostępności tych programów we wszystkich pakietach oferowanych przez operatora – zwłaszcza w pakiecie podstawowym (najtańszym). Zdaniem KRRiT, art. 43. ust. 1 u.r.t. należy rozpatrywać łącznie z art. 43a. ust. 3 pkt 1 u.r.t. wskazującym, że operator rozprowadzający program jest obowiązany rozprowadzać i oferować program, który został mu nieodpłatnie udostępniony. Oferowane przez operatorów powinny być zatem wszystkie programy wymienione w art. 43 ust. 1 u.r.t., a ich nadawcy zgodnie z art. 43a ust. 1 u.r.t. zobowiązani są te programy udostępnić operatorom.

W stanowisku z dnia 30 lipca 2013 r. KRRiT wyraziła opinię *de lege ferenda*, że byłoby wskazane (przy zachowaniu zasady transmisji obowiązkowej), aby nie nakładać obowiązku *must-carry* na wszystkich operatorów, ale tylko na tych, którzy dostarczają swoją usługę co najmniej do 100.000 odbiorców. Poza objęciem zasadą *must-carry* ustawowych programów nadawcy publicznego należałoby także rozważyć odstąpienie od ustawowego określenia listy programów telewizyjnych do obowiązkowego rozprowadzania. Wybór programów objętych tą zasadą powinien być dokonywany przez organ regulacyjny po przeprowadzeniu odrębnego postępowania. Przywilej ten byłby przyznawany na czas określony, wystarczający do wypromowania nowego programu – 5 lat. Okres ten stanowi jednocześnie połowę czasu, na jaki wydana jest koncesja. Po tym okresie organ regulacyjny ponownie przeprowadzałby analizę zasadności nadania takiego statusu dotychczasowym lub nowym nadawcom, biorąc m.in. pod uwagę ofertę programową aktualnie dostępną dla odbiorców.

Przy utrzymaniu w u.r.t. zasady transmisji obowiązkowej, w przypadku operatorów korzystających z systemu teleinformatycznego (rozprowadzanie poprzez Internet), należy doprecyzować kwestię rozprowadzania programu regionalnego rozpowszechnianego przez TVP S.A. Obecnie operator taki powinien wprowadzić program „właściwy dla danego obszaru”. Przy rozprowadzaniu programów w systemie teleinformatycznym określenie obszaru jest problematyczne. Można w tym przypadku zastosować ograniczenie identyczne

z zastosowanym dla platform satelitarnych, które mogą rozprowadzać dowolny program regionalny TVP.

W raporcie z 2011 r. i kolejnych, KRRiT zwróciła uwagę, że ustawodawca powinien jasno wskazać gdzie w swojej ofercie operator ma umieszczać informację, że program jest przeznaczony do powszechnego i nieodpłatnego odbioru również w sposób cyfrowy rozsiewczy naziemny.

Z treści przepisu jasno nie wynika czy ma to być przykładowo informacja w ulotkach operatora reklamujących usługę, czy może informacja na stronach www operatora.

Kwestia ta w dalszym ciągu wzbudza wątpliwości i powinna zostać doprecyzowana w ustawie bądź w akcie wykonawczym wydanym na podstawie stosownego upoważnienia ustawowego.

W poprzednich raportach KRRiT wskazywała, że przy obecnej na rynku praktyce pakietyzacji programów należy określić w ustawie, w którym pakiecie mają zostać umieszczone programy objęte obowiązkiem transmisji obowiązkowej. Najlepszym rozwiązaniem, byłoby przeniesienie zasady wypracowanej przez KRRiT w Stanowisku z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie interpretacji art. 43. ust 1 u.r.t. poprzez określenie, że programy objęte transmisją obowiązkową mają być umieszczone w każdym pakiecie.

Pilnego rozważenia wymaga zastąpienie zasady *must-carry* i *must-offer* zasadą *findability* (jak być znalezionym).

Warszawa, dnia 11 grudnia 2017 r.

Przewodniczący
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

Witold Kołodziejski

